

Dječji vrtić Vrapčić

Mihovila Pavleka Miškine 1

48316 Đelekovec

tel./fax.: 048/831-492

<http://vrapcic-djecji-vrtic.hr/>

dv.vrapcic5@optinet.hr

KLASA: 601-02/20-02/4

URBROJ: 2137/63-20-01

KURIKULUM DJEČJEG VRTIĆA VRAPČIĆ ZA PEDAGOŠKU GODINU 2020./2021.

Đelekovec, rujan 2020.

Temeljem članka 21. Zakona o ranom i predškolskom odgoju i obrazovanju i članka 12. Statuta Dječjeg vrtića Vrapčić, Upravno vijeće Dječjeg vrtića Vrapčić na 46. sjednici održanoj 29. rujna 2020. donijelo je:

ODLUKU

o usvajanju Kurikuluma Dječjeg vrtića Vrapčić za pedagošku godinu 2020./2021.

Ravnateljica:

Sanela Brgles

Predsjednica Upravnog vijeća:

Ivana Serdarušić

ŽUPANIJA: Koprivničko-križevačka

MJESTO: Đelekovec

ADRESA: Mihovila Pavleka Miškine 1, 48316 Đelekovec

INTERNETSKA STRANICA: vrapcic-djecji-vrtic.hr

ELEKTRONIČKA ADRESA: dv.vrapcic5@optinet.hr

Telefon: 048/ 831 492

MATIČNI BROJ: 01143611

OIB: 56651951595

GODINA OSNIVANJA: 1995.

OSNIVAČI: Općine: Đelekovec, Gola, Peteranec, Koprivnički Ivanec i Koprivnički Bregi

RAVNATELJICA: Sanela Brgles

Ustanova je upisana u Trgovački sud u Bjelovaru pod registarskim brojem (MBS) Tt-19/1157-2 dana 17.8.1995. godine.

❖ NAŠA MISIJA

Naša misija je osigurati uvjete za provođenje odgojno-obrazovnog procesa koji će omogućiti zadovoljavanje potreba, interesa i mogućnosti svakog djeteta te osigurati uvjete koji će omogućiti poštivanje prava svakog djeteta, ali i svakog čimbenika koji je uključen u rad ove ustanove, bilo kao zaposlenik, kao roditelj ili kao vanjski čimbenik.

SADRŽAJ:

1. O KURIKULUMU.....	5
1.1. SPECIFIČNA NAČELA KURIKULUMA DJEČJEG VRTIĆA VRAPČIĆ.....	6
1.2. SVRHA, VRIJEDNOSTI I CILJEVI RANOGLASNOG I PREDŠKOLSKOG ODGOJA I OBRAZOVANJA PREMA NACIONALNOM KURIKULUMU.....	9
1.3. ODNOS NACIONALNOG KURIKULUMA ZA RANI I PREDŠKOLSKI ODGOJ I OBRAZOVANJE I KURIKULUMA DJEČJEG VRTIĆA.....	11
1.4. KULTURA DJEČJEG VRTIĆA VRAPČIĆ.....	11
2. ODREĐIVANJE PRIORITETNIH PODRUČJA UNAPRJEĐENJA RADA VRTIĆA....	12
3. PROGRAMI DJEČJEG VRTIĆA VRAPČIĆ.....	15
3.1. REDOVITI DESETOSATNI (DEVETOSATNI) PROGRAM.....	15
3.2. PROGRAM PREDŠKOLE.....	17
3.3. KRAĆI PROGRAMI.....	20
3.3.1. KRAĆI PROGRAM RANOGLASNOG UČENJA ENGLEŠKOG JEZIKA.....	20
3.3.2. MALA SPORTSKA ŠKOLA.....	23
3.3.3. PROGRAM KATOLIČKOG VJERSKOG ODGOJA.....	24
3.3.4. PROGRAM FOLKLORNO-PLESNE IGRAONICE.....	27
3.3.5. INTEGRIRANI LIKOVNI PROGRAM.....	30
4. PROJEKTI.....	32
5. RODITELJI KAO NOSITELJI ODGOJNO-OBRAZOVNOG RADA.....	35
6. OBOGAĆIVANJE ODGOJNO-OBRAZOVNOG RADA.....	36
6.1. OBILJEŽAVANJE VAŽNIH DATUMA.....	36
6.2. POSJETI IZVAN VRTIĆA.....	42
7. PODRŠKA RODITELJSTVU.....	46
8. PROFESIONALNI RAZVOJ STRUČNIH DJELATNIKA VRTIĆA.....	48
9. OSIGURAVANJE KVALITETE.....	48

1. O KURIKULUMU

Kurikulum Dječjeg vrtića Vrapčić temelji se na Nacionalnom kurikulumu za rani i predškolski odgoj i obrazovanje. Nacionalni kurikulum za rani i predškolski odgoj i obrazovanje temeljni je kurikularni dokument u Republici Hrvatskoj i usmjeren je prema ostvarivanju specifičnih ciljeva (osiguranju dobrobiti za dijete, poticanju cjelovitog razvoja, odgoja i učenja djece te razvoja kompetencija, ostvarivanju prava djece na jednake šanse, tj. ostvarivanju jednakih prava za sve), utemeljen na specifičnim polazištima (postojećim dokumentima, primjerima dobre odgojno-obrazovne prakse u Republici Hrvatskoj i svijetu te znanstvenim studijama o dosezima svjetske, a posebice hrvatske teorije i prakse koje su objavljene u posljednjih dvadesetak godina) i odražava specifična načela (fleksibilnost odgojno-obrazovnog procesa, partnerstvo vrtića s roditeljima i širom zajednicom, osiguranje kontinuiteta u odgoju i obrazovanju te otvorenost za kontinuirano učenje i spremnost na unapređivanje prakse). Ti ciljevi, polazišta, vrijednosti i načela predstavljaju osnovu oblikovanja kurikuluma vrtića i kurikuluma predškole. Kako za konkretnu primjenu tih polazišta, vrijednosti, načela i ciljeva ne postoji univerzalni obrazac, svaki se vrtić razvija prema vlastitim kadrovskim i prostornim mogućnostima, uvjetima rada i okruženju u kojem djeluje. Razvoj kurikuluma i odgojno-obrazovne prakse vrtića nije jednokratan proces, već se događa kontinuirano s novim dosezima znanstvenika u području teorije ranog i predškolskog odgoja, dosezima i refleksijama praktičara u hrvatskim i međunarodnim vrtićima i razvojem opće svijesti o svrsi i ulozi institucijskoga ranog i predškolskog odgoja.

Kurikulum Dječjeg vrtića Vrapčić sačinjen je temeljem:

- Nacionalnog okvirnog kurikuluma za predškolski odgoj i obrazovanje te opće obvezno i srednjoškolsko obrazovanje
- Nacionalnog kurikuluma za rani i predškolski odgoj i obrazovanje
- Zakona o ranom i predškolskom odgoju i obrazovanju
- Programskog usmjerenja odgoja i obrazovanja predškolske djece
- Konvencije o pravima djece

i drugim dokumentima na kojima se temelji suvremena odgojno-obrazovna praksa.

Postavke Nove paradigme djetinjstva, a kojima ćemo se i mi voditi pri izradi Kurikuluma Dječjeg vrtića Vrapčić su:

- dijete treba shvaćati i poštovati od rođenja

- dijete je socijalni subjekt koji sudjeluje u odgojno-obrazovnom procesu i konstruira ga
- djetinjstvo je životno razdoblje koje ima svoje vrijednosti, a nije tek priprema za budući život
- odrasli i djeca zajednički izgrađuju, tj. sukonstruiraju djetinjstvo
- djetinjstvo je uvijek povezano s konkretnim prostorom, vremenom i kulturom zbog čega varira i ne postoji pojам univerzalnog djetinjstva

1.1. SPECIFIČNA NAČELA KURIKULUMA DJEČJEG VRTIĆA VRAPČIĆ

Načela Kurikuluma bitne su sastavnice kojima se osigurava unutarnja usklađenost Dječjeg vrtića Vrapčić, a to su:

- **Fleksibilnost odgojno-obrazovnog procesa u vrtiću**

Moraju se osigurati uvjeti u kojima djeca i odrasli slobodno izražavaju mišljenja, prijedloge, inicijative što posljedično onda dovodi do zadovoljavanja potreba pojedinaca, poštovanje njihovih prava i razvoj njihovih potencijala osobnim tempom, odgovaranje na potrebe roditelja. Nije svrshodno postavljati čvrste vremenske, prostorne, organizacijske i druge okvire jer se na taj način onemogućavaju individualni dječji ritmovi, zadovoljavanje specifičnih potreba i subjektivni procesi učenja.

Svi stručni radnici Dječjeg vrtića Vrapčić angažirani su i odgovorni za visoku razinu kvalitete ustanove. Primjenom ovog načela, razvoj Dječjeg vrtića Vrapčić ide u smjeru kvalitetne zajednice koja uči. Fleksibilno strukturiran odgojno-obrazovni proces omogućuje prilagodljivost konkretnim mogućnostima, potrebama i interesima djece i odraslih u ustanovi, kao i uvjetima i kulturi sredine u kojoj ustanova djeluje. Vrtić ostvaruje ovo načelo na način da omogućava poštivanje prava svakog pojedinca u ustanovi te osigurava zadovoljenje specifičnih potreba, osobnih ritmova i individualno različitim strategijama učenja djece.

- **Partnerstvo vrtića s roditeljima i širom zajednicom**

Partnerstvo je nužno ostvariti kako bi navedeni subjekti dvosmjerno izmjenjivali informacije o djetetu, a sve s ciljem zadovoljavanja djetetovih potreba i utjecaja na djetetov cjeloviti razvoj. Roditelje treba prihvati kao ravnopravne članove vrtića koji pridonose kvaliteti ustanove, a preduvjet partnerstva je obostrana spremnost na suradnju. Treba im omogućiti dobivanje odgovora na pitanja, uključiti ih u zajedničko planiranje i donošenje odluka vezanih uz život djece u grupi, omogućiti im provođenje vremena s vlastitom djecom u skupini, sudjelovanje u neposrednom odgojno-obrazovnom procesu i evaluiranje. U skladu

sa širim društvenim kontekstom i suvremenim načinom života, vrtić treba roditeljima ponuditi različite programe, biti fleksibilan u prihvatu djece i prilagođavanju njihova dnevnog ritma, zagovarati prava i potrebe djece te pronalaziti informacije, resurse i službe koje mogu pospješiti razvoj djeteta.

Roditelje/skrbnike djece prihvaćamo i poštujemo kao ravnopravne članove vrtića – partnere koji ustanovu obogaćuju svojim individualnim posebnostima i svojom vlastitom kulturom te time pridonose kvaliteti ustanove u cjelini. Otvorena, podržavajuća i ravnopravna komunikacija roditelja/skrbnika djeteta, odgojitelja i ostalog osoblja u ustanovi ima za cilj primjereno odgovoriti na individualne razvojne potrebe djeteta i osigurati potporu njegovu cjelovitom razvoju. Početnom analizom stanja, dobivamo informacije od roditelja o njihovim mogućnostima, potrebama i motivaciji za sudjelovanjem u odgojno-obrazovnom procesu. Kroz različite upitnike dobivamo i informacije o aktualnim potrebama roditelja te na taj način osiguravamo kvalitetnu međusobnu interakciju roditelja i vrtića koja podrazumijeva dvosmjernu, otvorenu, jasnu i podržavajuću komunikaciju. Redovito potičemo roditelje na provođenje aktivnosti u odgojno-obrazovnom procesu, sudjelovanje u različitim predavanjima, prezentacijama rada Vrtića, akcijama i sl.

- **Osiguravanje kontinuiteta u odgoju i obrazovanju**

Preduvjet ovoga načela je osiguravanje kvalitetne suradnje među različitim razinama odgojno-obrazovnoga sustava te njihova suradnja s obiteljima djece i lokalnom zajednicom. Na takvom kontinuitetu moraju ustrajati kompetentni stručnjaci koji se stalno usavršavaju i rade na svom osobnom i profesionalnom razvoju.

Osiguravanje kontinuiteta u odgoju i obrazovanju iznimno je važna zadaća jer stvara polazište i osigurava uvjete za zadovoljavanje jednog od temeljnih prava djeteta – pravo na odgoj i obrazovanje.

U Dječjem vrtiću Vrapčić kontinuitet u odgoju i obrazovanju uspostavlja se kroz:

- kvalitetnu suradnju među različitim razinama odgojno-obrazovnog sustava - suradnja vrtića i škole - svi sudionici usmjereni su na dijete i njegovu dobrobit, vode računa o psihofizičkim osobinama djece, njihovim potrebama i mogućnostima, u cilju cjelovitog razvoja, odgoja i obrazovanja djece (sastanci stručnih timova, međusobni posjeti djece i učenika, boravak u skupini i u razredu i sl.)

- kvalitetnu suradnju svih podsustava s obiteljima djece i lokalne zajednice - unaprjeđivanje uvjeta za kvalitetan odgojno-obrazovni kontinuitet koji omogućavaju kompetentni stručnjaci svih stručnih profila koji stalno podižu razinu svoje osobne i profesionalne kompetencije (cjeloživotno učenje)

Cilj kvalitetne suradnje Dječjeg vrtića Vrapčić sa svim podsustavima jest njegova spremnost i pripremljenost za primjerno uključivanje djeteta u društvo i postizanje kontinuiteta njegova razvoja, odgoja i učenja. Redovito surađujemo sa svim ustanovama i drugim subjektima na području općina osnivača.

- **Otvorenost za kontinuirano učenje i spremnost na unaprjeđivanje prakse**

Okruženje vrtića predstavlja podlogu tvorbe kurikuluma, a ne sadržaji učenja ili predmetna područja. Ovo posljednje načelo moguće je ostvariti ukoliko praktičari kontinuirano istražuju i unaprjeđuju kvalitetu odgojno-obrazovnog procesa, ukoliko se ospozivaju za istraživanje i promišljanje prakse (refleksija) te ukoliko se ti sudionici koji su spremni učiti, istraživati, promišljati i dijeliti iskustva povezuju u zajednice koje uče.

Otvorenost za kontinuirano učenje i spremnost na unaprjeđivanje prakse jedna je od bitnih zadaća Dječjeg vrtića Vrapčić, a provodi se kroz:

- kontinuirano istraživanje i unaprjeđivanje kvalitete odgojno-obrazovnoga procesa od samih praktičara – odgojitelja i drugih stručnih radnika vrtića
- ospozivavanje praktičara – odgojitelja i drugih stručnih radnika vrtića za istraživanje i aktivno promišljanje vlastite odgojno-obrazovne prakse (na razini inicijalnog obrazovanja i profesionalnog razvoja), u smjeru razvoja refleksivne prakse i refleksivnog profesionalizma
- povezivanje svih sudionika odgojno-obrazovnoga procesa koji su spremni učiti, istraživati i mijenjati odgojnu i obrazovnu praksu te dijeliti to iskustvo s drugima (sustručnjacima i roditeljima) u zajednici koja uči

Vrtičkim Kurikulumom utvrđen je okvirni plan i program rada kroz redoviti desetosatni program, kraće programe, program obilježavanja važnih datuma kroz godinu, program boravka roditelja u skupinama, kroz projekte, planiranje izleta, kulturnih i sportskih događanja i suradnju s čimbenicima lokalne zajednice u ostvarivanju odgoja i obrazovanja. Utvrđen je i program rada s roditeljima. Pri izradi Kurikuluma stavljen je naglasak na specifičnosti Vrtića i sredina u kojima Vrtić djeluje. Središte i polazište rada jesu potrebe i interesi naše djece, roditelja i lokalnih zajednica. Kurikulum je okvirni i razvojni što znači da su tijekom pedagoške godine vrlo vjerojatne dopune i promjene s ciljem osiguranja dobrobiti za dijete i poticanja njegovog cjelovitog razvoja.

1.2. SVRHA, VRIJEDNOSTI I CILJEVI RANOГ I PREDШKOLSKOG ODGOJA I OBRAZOVANJA PREMA NACIONALNOM KURIKULUMU

Temeljna uloga ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja odnosi se na stvaranje uvjeta za potpun i skladan razvoj djetetove osobnosti, doprinos kvaliteti njegova odrastanja i, posredno, kvaliteti njegova obiteljskoga života. Svrha je ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja osigurati takve uvjete koji jamče razvoj svih sposobnosti svakoga djeteta te osiguravaju jednake mogućnosti svoj djeci.

U Dječjem vrtiću Vrapčić, unaprjeđujemo vrijednosti koje u odgojno-obrazovnom radu potiču intelektualni, društveni, moralni, duhovni i motorički razvoj djece:

► HUMANOST I TOLERANCIJA

- prihvaćati i poštovati živo biće i njegovo dostojanstvo te nastojati ostvariti pravednost kao životno načelo
- senzibilizirati odrasle osobe za djecu te poticati stvaranje senzibiliteta djece za potrebe drugih, poštovanje različitosti i pružanje potpore potrebitima

► KVALITETAN PARTNERSKI ODNOS

- poticati otvorenu, izravnu, kvalitetnu i ohrabrujuću komunikaciju s ciljem izgrađivanja partnerskog odnosa te time pridonijeti kvaliteti ustanove s ciljem da primjereno odgovorimo na individualne i razvojne potrebe djeteta i osiguramo potporu njegovom cjelovitom razvoju
- omogućiti roditeljima što češće provođenje vremena sa svojom djecom u odgojno-obrazovnim skupinama, praćenje i aktivno sudjelovanje u odgojno-obrazovnom procesu radi boljeg upoznavanja vlastite djece u drukčijem okruženju od obiteljskog

► SLOBODA I ODGOVORNOST

- poticati slobodu odlučivanja i izražavanja, poštovati dijete i njegovo pravo na izbor i iznošenje svog stava i mišljenja
- sloboda sa sobom donosi i preuzimanje odgovornosti za svoje izbore; važno je poticati samoprocjenu vlastitog djelovanja, mišljenja, učenja i komunikacije, kako kod djece tako i kod svakog pojedinca

► FLEKSIBILNOST

- omogućiti izražavanje prijedloga, inicijativa i sugestija djece i odraslih
- poštovati prava i potrebe djeteta da svoje razvojne potencijale razvija svojim osobnim tempom

- omogućiti fleksibilnu organizaciju prihvata djece u ustanovu izričito u situacijama kada to doprinosi dobrobiti djeteta (npr. kad roditelj zbog rada u popodnevnim smjenama s djetetom ne boravi cijeli dan)
- fleksibilno organizirati popodnevni odmor s ciljem prilagođavanja dnevnog ritma stvarnim potrebama djece

► ZNANJE

- omogućiti djetetu da stječe znanje aktivno, oslanjajući se na svoj urođeni istraživački i otkrivački potencijal
- omogućiti djetetu da sebe percipira kao kompetentnog i uspješnog pojedinca te razvija različite strategije učenja („učenje učenja“ kao koncept cjeloživotnog učenja)
- osigurati djetetu radost otkrivanja i učenja koje se najviše oslanja na igru i druge djetetu zanimljive aktivnosti
- permanentno informirati i educirati roditelje (uz pomoć brošura, letaka, internetske komunikacije, radionica, roditeljskih sastanaka, individualnih razgovora i sl.) te ih na taj način podržavati i osnaživati u roditeljskoj ulozi
- omogućiti permanentno educiranje svakog pojedinca u ustanovi s ciljem unaprjeđenja kvalitete materijalnog i društvenog okruženja

► KVALITETA KULTURE VRTIĆA

- stvoriti (materijalno) okruženje vrtića koje će biti u funkciji djeće igre i učenja djece, tj. koje će poticati otkrivanje i rješavanje problema, istraživanje, eksperimentiranje i konstruiranje znanja
- stvoriti odnose koji se temelje na međusobnom poštovanju i ostvarivanju recipročne komunikacije svih sudionika odgojno-obrazovnog procesa

► KONTINUITET U ODGOJU I OBRAZOVANJU

- poticati kvalitetnu suradnju svih osoba koje su uključene u odgoj i obrazovanje djeteta (djelatnici vrtića, obitelj, lokalna zajednica) te time stvoriti polazište i osigurati uvjete za zadovoljavanje temeljnog prava djeteta na odgoj i obrazovanje
- poticati rad na projektima s ostalim subjektima u odgojno-obrazovnom procesu (druge odgojne skupine, vrtići, škole...) s ciljem uklanjanja barijera koje izazivaju stres i nezadovoljstvo kod djece, roditelja i prosvjetnih djelatnika

► KREATIVNOST

- osigurati slobodu izražavanja i pronalaženje vlastitih rješenja, što je osnova razvoja svakog pojedinca u inicijativnu i inovativnu osobu koja je u stanju prepoznati, inicirati

i oblikovati različite kreativne aktivnosti i pronalaziti originalne pristupe rješavanju različitih problema

► IDENTITET

- poticati razvoj osobnog identiteta djeteta, osnaživati dijete da bude dosljedno samo sebi, da razvija samopoštovanje, stvara pozitivnu sliku o sebi te izgrađuje osjećaj sigurnosti u susretu s novim ljudima i iskustvima u užem i širem socijalnom okruženju
- podržavati i prihvaćati različitost identiteta svakog djeteta i njegove obitelji te pomoći djetetu da razumije sebe i vlastiti identitet, ali i identitet ostalih s kojima se susreće
- poticati na očuvanje nacionalnog identiteta i kulturne baštine
- razvijati pozitivne stavove prema društvenoj okolini (obitelj, domovina, baština, etničke manjine, vjera)

1.3. ODNOS NACIONALNOG KURIKULUMA ZA RANI I PREDŠKOLSKI ODGOJ I OBRAZOVANJE I KURIKULUMA DJEČJEG VRTIĆA

Kurikulum Dječjeg vrtića Vrapčić predstavlja primjenu Nacionalnog kurikuluma za rani i predškolski odgoj i obrazovanje, njegujući specifičan materijalni i socijalni kontekst naše ustanove. Temelji se na suvremenom shvaćanju djeteta kao cjelovitog bića, istraživača i aktivnog stvaratelja znanja, uvažavajući dijete kao socijalnog subjekta sa specifičnim potrebama, pravima i kulturom. Budući da je dijete kreativno biće, osnažujemo specifične stvaralačke i izražajne potencijale. Pružajući djetetu pravo na sudjelovanje i uvažavajući njegova prava zajamčena Konvencijom o pravima djeteta, možemo slobodno reći da je Dječji vrtić Vrapčić mjesto demokratičnog življenja, aktivnog sudjelovanja te se dijete poštije kao aktivni građanin zajednice.

1.4. KULTURA DJEČJEG VRTIĆA VRAPČIĆ

Kvaliteta življenja u Dječjem vrtiću Vrapčić ovisi o kvaliteti svih sastavnica odgojno-obrazovnog procesa. Organizacijsko vođenje ustanove usmjeren je na razvoj odnosa, osnaživanje partnerstva, razvoj timova i pronalaženje različitih strategija rješavanja problema. Svakodnevno bitna zadaća svih djelatnika je poticanje kvalitetnog suživota djece i odraslih u vrtiću temeljenom na demokratičnim načelima, međusobnom poštovanju i kvalitetnoj komunikaciji.

U Dječjem vrtiću Vrapčić suradnja je važna dimenzija razvoja kvalitete. Ona se zajednički stvara razmjerno sposobnostima praktičara i suradnika kao najvrjednijih potencijala zajedničkog razvoja. Suradničko ozračje je preduvjet zajedničke odgovornosti za djecu, prostor i cjelokupan odgojno-obrazovni proces. Kultura dijaloga ima veliki utjecaj na razvoj kvalitete odgojno-obrazovne prakse.

Profesionalno povezivanje svih stručnih djelatnika i timski rad omogućuje zajedničko promišljanje, planiranje, interpretaciju i razumijevanje odgojno-obrazovnog procesa. Kultura ustanove važna je kako ključnim sudionicima procesa, tako i Općinama osnivačima te Upravnom vijeću koje donosi važne odluke za Dječji vrtić Vrapčić.

Prostorno-materijalni i tehnički uvjeti rada usklađeni su s profesionalnim standardom. Osigurana je primjerena oprema u funkciji planiranja, ostvarivanja, praćenja i evaluacije odgojno-obrazovnog procesa. Cijelo okruženje izvor je aktivnog učenja djece te omogućuje suradnju djeteta s drugom djecom i odraslima.

Zdravstveno-higijenski aspekt rada i protokoli sigurnosti preduvjet su kvalitetnog rada i kontinuirano se na taj način osiguravaju uvjeti za maksimalnu sigurnost djece tijekom boravka u vrtiću.

Prihvaćajući dijete kao osobu koja ima svoju kulturu, svoje potrebe i prava već smo odavno napustili unificirane standarde za svu djecu. Inkluzijom djece s teškoćama u razvoju ostvarujemo prava svakog djeteta na jednaku šansu, tj. pružamo svakom djetetu priliku za cjeloživotno učenje, solidarnost, a poštovanje različitosti u funkciji je ostvarivanja vrijednosti identiteta.

Praćenjem i dokumentiranjem razvoja djece omogućeno nam je razumijevanje svakog djeteta i procesi njegova odgoja i učenja u svrhu odgojno-obrazovnog procesa kako bi svatko znao dijete gledati, slušati i razumjeti. Različiti oblici dokumentacije omogućuju nam posredovanje kulture Dječjeg vrtića Vrapčić drugim zainteresiranim čimbenicima izvan našeg Vrtića.

2. ODREĐIVANJE PRIORITETNIH PODRUČJA UNAPRJEĐENJA RADA VRTIĆA

Na kraju pedagoške godine 2019./2020. Odgojiteljsko vijeće Dječjeg vrtića Vrapčić napravilo je KREDA analizu koja će nam poslužiti za postavljanje prioritetnih područja

unaprjeđivanja kvalitete u ustanovi za pedagošku godinu 2020./2021. Dala nam je odgovor na pitanje koliko je zapravo dobra naša ustanova.

1. Čime se sve kao ustanova za rani i predškolski odgoj i obrazovanje možemo pohvaliti? Koje su dobre strane ustanove?

Dobre strane naše ustanove su podrška stručnog tima i kontinuirana suradnja, poticanje na stručno usavršavanje, poštivanje Državnog pedagoškog standarda, dostatni materijali za rad, ujednačena organizacija rada u svim odgojno-obrazovnim skupinama, odgojno-obrazovni rad orientiran prema osiguranju dobrobiti za dijete.

2. Koje su teškoće s kojima se ustanova svakodnevno susreće, a koje se odnose na unutrašnji rad i funkcioniranje ustanove?

Nepravovremeno održavanje objekata (suradnja s majstorima), slaba motivacija i zainteresiranost roditelja za obavijesti, nepridržavanje uputa, nemogućnost finansijske realizacije nečega što iskrne tijekom pedagoške godine (neki popravak, nabavka), potreba za boljim opremanjem vanjskih igrališta, nepotpun stručni tim (ustanova nema zaposlenog logopeda i psihologa).

3. Koji su naši neiskorišteni resursi (potencijali koje ustanova posjeduje, a nisu iskoristi?)?

Suradnja s lokalnom zajednicom (pružanje novih iskustava djeci na postojećim lokacijama), organiziranje aktivnosti u prirodi, nedostatna iskoristenost stručnog potencijala dijela odgojno-obrazovnih djelatnica, nedostatna podrška vanjskih čimbenika i roditelja, mogućnost nuđenja i provođenja dodatnih programa.

4. Koje su vanjske prepreke na putu prema napretku? Što ustanovu koči na putu prema napretku?

Finansijski plan koji ne omogućava realizaciju projekata ili nabave nečega što iskrne tijekom pedagoške godine (nije isplanirano na početku pedagoške godine), opsežno vođenje dokumentacije, nemogućnost polaženja skupljih edukacija, udaljenost od grada što onemogućava češće realiziranje posjeta.

5. Što možemo napraviti da budemo još bolji?

Bolje se organizirati, surađivati i planirati unutar svakog područnog objekta, organizirati kolektivna stručna usavršavanja, motivirati vanjske čimbenike na suradnju, produbljivati suradnju s roditeljima i lokalnom zajednicom.

6. Tko nam može pomoći u unaprjeđenju kvalitete rada ustanove (institucije, udruge, osobe)?

Sami odgojno-obrazovni djelatnici ustanove svojim angažmanom, roditelji, lokalna zajednica, uprava vrtića svojom potporom u provođenju odgojno-obrazovnog rada, projekata i sl.

7. Koliko je dobra naša ustanova?

Odgojno-obrazovne djelatnice rad ustanove ocijenile su ocjenom 4.

Temeljem KREDA analize radi se razvojni plan ustanove, odnosno kratkoročna razvojna strategija za sljedeću godinu. Postavljaju se realni ciljevi koji su ostvarivi u sljedećoj pedagoškoj godini. Iz petog pitanja analize proizlaze prioritetna područja unaprjeđenja u razvojnem planu ustanove.

Za pedagošku godinu 2020./2021. Odgojiteljsko vijeće istaknulo je prioritetna područja unaprjeđenja rada:

- materijalni uvjeti
- naobrazba i usavršavanje odgojno-obrazovnih djelatnika
- suradnja s roditeljima
- suradnja s vanjskim čimbenicima

Što se tiče materijalnih uvjeta cilj je opremanje prostorno-materijalnog okruženja u funkciji kvalitetnog i sadržajnog boravka djece te osiguranja sigurnosnih uvjeta što podrazumijeva nabavu didaktičkih sredstava i pomagala, namještaja, opremanje dječjih igrališta, obnovu pojedinih sprava u vanjskom prostoru, nadopunu materijala u pojedinim centrima aktivnosti, krečenje prostora. Također je potrebno osigurati dio finansijskih sredstava za neplanirane troškove koji iskrnu tijekom pedagoške godine (iznenadni kvarovi ili projekti). Određena finansijska sredstva moguće je dobiti i preko raznih natječaja na koje se područni objekti i vrtić u cjelini prijavljuju.

Što se tiče naobrazbe i usavršavanja odgojno-obrazovnih djelatnika cilj je postići kontinuirani rast i razvoj stručnih kompetencija odgojiteljica u području komunikacijskih vještina, suradnje s roditeljima, planiranja i vrednovanja svog rada. To će se postići organiziranjem češćih edukacija za cijeli kolektiv kao i slanjem odgojno-obrazovnih djelatnica na skuplje edukacije, uz suglasnost Upravnog vijeća i općina osnivača.

U području suradnje s roditeljima cilj je postići uključenost roditelja kao aktivnih sudionika odgojno-obrazovnog procesa što će se postići posjetima djece obiteljskim domovima i roditeljskim provođenjem odgojno-obrazovnog rada (npr. predstavljanje

zanimanja). Roditelje je potrebno dodatno motivirati na uključivanje i pokazivanje zainteresiranosti za zbivanja u vrtiću.

Unaprjeđenje suradnje s vanjskim čimbenicima usmjerit će se na uključivanje više vanjskih čimbenika u odgojno-obrazovni rad kroz razne posjete skupinama, kao i izlascima djece iz vrtića u posjet različitim ustanovama u lokalnoj zajednici.

3. PROGRAMI DJEČJEG VRTIĆA VRAPČIĆ

U našoj se ustanovi provode programi njegovanja, odgoja, obrazovanja, zdravstvene zaštite, prehrane i socijalne skrbi djece predškolske dobi koji su prilagođeni razvojnim potrebama djece i roditelja te njihovim mogućnostima.

3.1. REDOVITI DESETOSATNI (DEVETOSATNI) PROGRAM

Redoviti programi ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja provode se za djecu od jedne godine do polaska u prvi razred osnovne škole. U svim odgojno-obrazovnim skupinama odgojno-obrazovni rad temelji se na Zakonu o predškolskom odgoju i obrazovanju (NN 10/97, 107/07 i 94/13) i podzakonskim aktima, na Programskom usmjerenju odgoja i obrazovanja predškolske djece (Glasnik Ministarstva prosvjete i kulture Republike Hrvatske, br. 7/8 od 10. lipnja 1991. god.) te na Nacionalnom kurikulumu za rani i predškolski odgoj i obrazovanje i prilagođen je razvojnim potrebama djece i socijalnim, ekonomskim, kulturnim, vjerskim i drugim potrebama obitelji djece polaznika našeg Vrtića i sredine u kojoj živimo.

Programi i organizacija rada u našem vrtiću temelje se na razvojno-primjerenom kurikulumu usmijerenom na dijete i humanističkoj koncepciji razvoja predškolskog odgoja, što podrazumijeva:

- pažljivo i bogato strukturirano okruženje i poticajnu materijalnu sredinu koja doprinosi razvoju dječjeg učenja, kreativnosti i stvaralaštvu
- poznavanje zakonitosti rasta i razvoja djeteta u skladu s čime stručni djelatnici planiraju svoj rad
- učenje je interaktivni proces koji uključuje djecu, odrasle, kao i čitavo društveno okruženje
- poticanje partnerskog odnosa s roditeljima kao najvišeg oblika suradnje u ostvarivanju zajedničkog cilja – optimalnog razvoja djeteta

- poticanje tolerancije prema različitostima i uvažavanje prava sve djece (poticati uključivanje i socijalizaciju djece s teškoćama u razvoju u život i rad ustanove)

- kontinuirano stručno usavršavanje kao potreba podizanja stručne kompetencije za rad i stjecanje novih znanja, vještina i sposobnosti potrebnih za primjenu suvremenih oblika rada s djecom rane i predškolske dobi

Ciljevi Programa

Izbor pri planiranju i provođenju različitih vrsta djelatnosti s djecom i za djecu od prve do šeste ili sedme godine starosti treba kontinuirano i trajno temeljiti na određenim ciljevima. Stoga redoviti program treba:

- zadovoljiti i poticati djetetovu potrebu za kretanjem
- razvijati spoznajne funkcije i aktivni istraživalački odnos djeteta prema sebi i okolini
- podržavati i poticati spontano izražavanje stvaralačkih mogućnosti djeteta
- podržavati i poticati razvoj sigurnosti i samopouzdanja djeteta
- podržavati i poticati razvoj pozitivne slike o sebi
- podržavati i poticati razvoj unutrašnje i vanjske samostalnosti djeteta
- podržavati i poticati razvoj sposobnosti suošjećanja i uživljavanja u stanju i osjećanja drugih osoba
- razvijati mogućnost i sposobnost obuzdavanja od impulzivnih, osobito opasnih ponašanja i želja
- podržavati i poticati razvoj sposobnosti djeteta za govorne i druge oblike sporazumijevanja, izražavanja i stvaranja
- podržavati i poticati razvoj osjećaja privrženosti grupi i široj zajednici
- podržavati i poticati razvoj vedrog i veselog raspoloženja

Nositelji Programa

Program provode educirani i stručni odgojno-obrazovni djelatnici: odgojitelji i stručni suradnici.

Namjena i vremenik Programa

Redoviti program ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja provodi se za djecu od jedne godine starosti do polaska u prvi razred osnovne škole. Nudimo desetosatne programe koji počinju s radom u 6:00 i traju do 16:00 i devetosatni program u područnom objektu „Bambi“ Ždala koji radi u vremenu od 7:00 do 16:00 sati. Skupine dijelimo prema

kronološkoj dobi djeteta na mješovite jasličke skupine (djeca od 1. do 3. godine) i mješovite vrtičke skupne (djeca od 3. do 7. godine). U Vrtiću djeluje pet jasličkih skupina: Pčelice, Bubamare, Lavići, Mali zeko i Zvončica te osam vrtičkih skupina: Leptirići („Potočić“), Leptirići („Ivančica“), Zvončić, Veselje rode, Bambi, Mišići, Lastavica, Iskrica. Struktura satnice (dnevna, tjedna, mjesečna i godišnja) u izmijenjenim uvjetima kliznog dolaska (ulaska) odgojitelja u proces prati funkcionalne potrebe procesa.

Način vrednovanja Programa

- kroz dnevna, tjedna, tromjesečna, godišnja planiranja i zapažanja
- kroz praćenje provedbe bitnih zadaća i razvojnog plana ustanove
- upitnik za roditelje – doživljaj programa od strane roditelja (njihovi upiti/dileme o tome kako se realizira program)
- kroz različite skale, individualne razvojne mape djeteta
- kroz upitnike, ankete za odgojitelje (samoevaluacija rada)
- kroz radne grupe i timska planiranja, stručne aktive

Redoviti program našeg Vrtića temeljito je razrađen u Godišnjem planu i programu rada ustanove te je prilagođen aktualnim okolnostima i pedagoškim potrebama perioda u kojem se odvija.

3.2. PROGRAM PREDŠKOLE

Program predškole organiziran je za djecu koja nisu obuhvaćena redovitim programom ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja u godini dana pred polazak u osnovnu školu. Provodi se u prostoru Vrtića nakon redovitog programa, osim u skupinama gdje je izrazito mali broj djece (ispod 5) koji se tada integriraju u Program predškole koji se odvija u sklopu redovitog programa. Program je verificiralo Ministarstvo znanosti i obrazovanja Republike Hrvatske.

U Programu predškole planiraju se kontekstualni uvjeti (okruženje) za održavanje različitih odgojno-obrazovnih aktivnosti i stjecanje raznovrsnih odgojno-obrazovnih iskustava djece.

Program je namijenjen djeci školskim obveznicima koji je odlukom nadležnog Ministarstva obvezan prema:

- Zakonu o ranom i predškolskom odgoju i obrazovanju (NN 10/97, 107/07 i 94/13)
- Pravilniku o sadržaju i trajanju programa predškole (NN 107/14)
- Državnom pedagoškom standardu predškolskog odgoja i obrazovanja
- Nacionalnom kurikulumu za rani i predškolski odgoj i obrazovanje

Odgajno-obrazovni rad s djecom polaznicima Programa predškole temelji se na jednakim načelima kao i redoviti programi vrtića. Izbjegavamo „školifikaciju“ u bilo kojem obliku. Planiranje sadržaja Programa predškole temelji se na promatranju i slušanju djece i dogovaranju s djecom, pri čemu su interesi djece i njihove individualne i razvojne mogućnosti najvažniji kriterij.

Program predškole provodit će se:

- integriran u redoviti program: u sedam skupina (Bambi, Iskrica, Ivančica, Lastavica, Potočić, Potočnica, Zvončić)
- kao program javnih potreba izvan redovitog programa: pet skupina u područnim objektima u Koprivničkim Bregima, Koprivničkom Ivancu, Đelekovcu, Peterancu i Sigeču
- kao program javnih potreba, ali zbog malog broja djece (do 5) integriran u redoviti program: u jednoj skupini – Zvončić

Ciljevi Programa

- razumijevanjem posebnosti Programa predškole, suvremenim pristupom djetetu i učenju promatrati, slušati i dogovarati se s djecom o zadovoljavanju interesa, njihovih individualnih i razvojnih potreba i potencijala, a sve to u poticajno oblikovanom materijalno-socijalnom okruženju za stjecanje odgajno-obrazovnih iskustava

U Programu predškole želimo da dijete za sebe stječe osobnu i emocionalnu dobrobit, obrazovnu dobrobit i socijalnu dobrobit.

U provođenju Programa predškole postavljamo *specifične ciljeve*:

- osiguranje dobrobiti za dijete
- poticanje cjelovitog razvoja
- odgoj i učenje djece te razvoj kompetencija
- ostvarivanje prava djece na jednake šanse, tj. ostvarivanje jednakih prava za sve utemeljeno na specifičnim polazištima: postojećim dokumentima, suvremenom shvaćanju djeteta i organizacije Vrtića u poticajno oblikovanom prostoru

Primjenjujemo *specifična načela*:

- fleksibilnost odgajno-obrazovnog procesa

- partnerstvo Vrtića s roditeljima i širom zajednicom
- osiguranje kontinuiteta u odgoju i obrazovanju
- otvorenost za kontinuirano učenje
- spremnost na unapređivanje prakse

Ti ciljevi, polazišta i načela predstavljaju osnovu oblikovanja Programa predškole.

Obilježja Programa

Program je zamišljen tako da u poticajnom materijalno-organizacijskom okruženju, u partnerstvu Vrtića s roditeljima i širom zajednicom, sistematskim radom osiguramo kontinuitet u odgoju i obrazovanju i poticanju cijelovitog razvoja djeteta (a osobito u godini i/ili dvije godine prije polaska u osnovnu školu), u stjecanju znanja, vještina i navika za uspješno daljnje školovanje. Prioritet ćemo dati igri, kao osnovnoj aktivnosti predškolskog djeteta, uvažavajući je istovremeno kao osnovnu aktivnost, sredstvo i metodu rada.

Organizirajući i provodeći ovaj Program poštivat ćemo sljedeća načela:

- da se Program provodi kao obogaćivanje, a ne kao zamjena za redoviti program
- da se u aktivnosti uključuju djeca prema osobnom interesu i razvojnim sposobnostima, uvažavajući njihove individualne razlike i sposobnosti s obzirom na istu kronološku dob, intelektualne snage i sposobnosti (zastoji, nazadovanja, individualni interesi, ubrzanja, nadarenosti...)
- da se u neposrednom radu s djecom teži individualizaciji odgojno-obrazovnog procesa uvažavajući sve aspekte njihova razvoja
- da unaprjeđujemo intelektualni, društveni, moralni i duhovni razvoj djece kroz stjecanje znanja, vještina i navika, kroz izgrađivanje identiteta, humanizma i tolerancije, odgovornosti, autonomije i kreativnosti
- da pridonosimo osobnoj, emocionalnoj, obrazovnoj i socijalnoj dobrobiti djeteta

Nositelji Programa

Voditelji Programa bit će odgojitelji sa širom edukacijom za neposredni rad s djecom u 6. i 7. godini života, s kvalifikacijom u skladu sa zakonskim propisima.

Namjena i vremenik Programa

U Program su uključena djeca polaznici našeg redovitog programa, školski obveznici, podjednako djevojčice i dječaci. Budući da je Program predškole obvezni program odgojno-

obrazovnoga rada za svu djecu u godini prije polaska u osnovnu školu, provođenje Programa s djecom koja su uključena u redoviti program Vrtića je svakodnevno.

Kao program javnih potreba izvan redovitog programa Program predškole provodi se od početka listopada do kraja svibnja, dva puta tjedno po tri puna sata.

Kao program javnih potreba, ali zbog malog broja djece (do 5) integriran u redoviti program provodi se od početka listopada do kraja svibnja, dva puta tjedno po tri puna sata.

Načini vrednovanja Programa

- dokumentiranje aktivnosti djece izradom individualnih i grupnih portfolija
- individualni i zajednički uradci djece
- verbalni izričaji djece
- samorefleksije djece
- foto i videosnimke
- plakati i panoi
- dječja kreativna ostvarenja
- vrednovanje Programa od strane djece i roditelja
- narativni oblici (bilješke odgojitelja i drugih stručnih djelatnika, djece - za djecu, roditelje, profesionalnu zajednicu učenja, izložbe i prezentacije)
- opservacija postignuća djece
- dokumentiranje aktivnosti odgojitelja (samorefleksije i zajedničke refleksije odgojitelja)

3.3. KRAĆI PROGRAMI

3.3.1. KRAĆI PROGRAM RANOG UČENJA ENGLESKOG JEZIKA

Namjena Programa

Program je namijenjen djeci predškolske dobi od navršene četiri godine života do polaska u osnovnu školu koja su obuhvaćena redovitim programom. U program ćemo uključivati djecu prema osobnom interesu i razvojnim sposobnostima uvažavajući njihovu kronološku dob.

Ciljevi i zadaće Programa

Cilj Programa je omogućiti svakom djetetu maksimalan razvoj njegovih potencijala, doprinijeti razvoju osjetljivosti za engleski jezik, ostvarenju njegovih postignuća u usvojenosti rječnika, jezičnih struktura i vještina temeljne komunikacije djeteta u skupini na engleskom jeziku, s naglaskom na utjecaj na cijeloviti rast i razvoj djeteta.

Kroz prirodnu, spontanu i opuštenu interakciju i komunikaciju odgojitelja s djetetom na hrvatskom i engleskom jeziku u svakodnevnim uobičajenim situacijama u vrtiću i kroz posebno planirane i izvođene aktivnosti važno je:

- kod djeteta razvijati zanimanje za engleski jezik te kulturu i običaje zemlje čiji jezik uči
- razvijati kod djeteta osjećaj sigurnosti i samopouzdanja u spontanom izražavanju na engleskom jeziku
- postupno razvijati slušno razumijevanje i izražavanje na engleskom jeziku sukladno interesima i potrebama djeteta
- poticati usvajanje osnovnog jezičnog rječnika, jezične strukture i jezične funkcije
- njegovati kod djeteta ispravan govor, ritam i intonaciju
- pobuđivati interes djeteta za komunikaciju na engleskom jeziku
- razvijati djetetovu motivaciju za dalnjim učenjem engleskog jezika
- razvijati interes djeteta za druge ljude, druge zemlje i druge jezike postupnim uvodenjem u svijet stranih kultura i civilizacija

Obilježja Programa

U predškolskoj dobi djeca engleski jezik ne uče, već ga usvajaju spontano, lagano i situacijski kroz igru, u svakodnevnim uobičajenim životnim situacijama i u posebno planiranim i izvođenim aktivnostima. Za stvaranje motivacije za dalnjim učenjem stranog jezika, odnosno usvajanja temeljnih znanja i vještina, bitan je, pa čak i presudan, prvi susret sa stranim jezikom (Zavod za školstvo, 2005). Rano usvajanje stranih jezika u predškolskoj dobi treba biti u funkciji razvoja osjećaja sigurnosti, samopouzdanja, spontanosti i spremnosti za učenje drugih stranih jezika.

Način ostvarivanja Programa

Komunikacija na stranom jeziku ostvarivat će se spontano i opušteno – primanjem i prenošenjem smislenih poruka, odnosno uporabom stranog jezika u prirodnim životnim situacijama, ostvarivanjem osnovnih djetetovih potreba i uvažavanjem njegovih interesa kroz

svakodnevne uobičajene situacije te kroz organizirane aktivnosti u skupini, u manjim skupinama i individualno.

Posebno ćemo voditi brigu o usklađivanju uporabe stranog jezika s materinskim jezikom te smisleno davati prvenstvo jednom od njih, u skladu s određenim situacijama i potrebama djeteta. Sadržaji će biti vezani uz primarni program na materinskom jeziku, prateći ga i uklapajući se u njegov ritam tijekom pedagoške godine. Engleski jezik djeca će usvajati u svakodnevnim i prirodnim situacijama, od trenutka pozdravljanja pri ulasku u grupu, preko svih ponuđenih aktivnosti u komunikaciji s odgojiteljem i drugom djecom. Osnovni vokabular djeca će usvajati iz dobro poznatih i bliskih sadržaja i tema. Jezične i gramatičke strukture djeca će moći usvajati kroz razne pjesmice, brojalice, priče, slikovnice i raznovrsne igre i dramatizacije. Djeca će kroz igru i u opuštenoj atmosferi imati priliku postupno usvajati vokabular i jezične strukture koje će primjenjivati u svakodnevnim situacijama.

Vremenik aktivnosti

Planirano trajanje Programa je od početka listopada do kraja svibnja, dva puta tjedno u poslijepodnevnim satima nakon redovitog programa.

U pedagoškoj godini 2020./2021. postoji mogućnost provođenja Programa u Dječjem vrtiću „Zvončić“ Gola 60 sati tijekom pedagoške godine, dva puta tjedno po 45 minuta, ukoliko to dopuste mjere Hrvatskog zavoda za javno zdravstvo.

Nositelji Programa

Nositeljica Programa je odgojiteljica koja ima odgovarajući stupanj dodatne izobrazbe za provedbu Kraćeg programa ranog učenja engleskog jezika s djecom predškolske dobi.

U pedagoškoj godini 2020./2021. Kraći program engleskog jezika provodila bi Udruga Šarenim svijet. Sam Program vodila bi magistra primarnog obrazovanja s pojačanim programom iz nastavnog predmeta engleski jezik. Provođenje Programa financirala bi Općina Gola.

Način vrednovanja

Kvalitetu Programa kontinuirano će pratiti i unaprjeđivati odgojitelji kao refleksivni praktičari te ravnateljica i stručni suradnik Dječjeg vrtića Vrapčić. Superviziju Programa vršit će i vanjski stručnjak.

3.3.2. MALA SPORTSKA ŠKOLA

Mala sportska škola provodi se na području Općine Gola u suradnji sa Zajednicom sportova Koprivničko-križevačke županije koja s Dječjim vrtićem Vrapčić sklapa ugovor. Program se provodi dva puta tjedno prema programu voditeljice prof. kineziologije M.T.R. Na svim satovima prisutna su dva voditelja. Osim u Goli, Mala se sportska škola provodi u Sigecu, Peterancu u sportskim dvoranama osnovnih škola koje se nalaze uz vrtiće. Provode ju kineziologinje.

Mala sportska škola (dalje: MSŠ) provodi se u Dječjem vrtiću „Zvončić“ već devet pedagoških godina. U Programu Male sportske škole sudjeluju djeca od treće godine života pa do polaska u osnovnu školu. Zbog velikog interesa Mala se sportska škola odvija dva puta tjedno, ali djeca su odvojena prema dobi, tako jednim danom MSŠ-u pohađaju djeca mlađe mješovite vrtičke skupine Vesele rode, a drugim danom djeca starije vrtičke skupine Zvončić.

MSŠ je za sve polaznike besplatna jer Općina Gola financira ovaj projekt samostalno, bez sufinanciranja roditelja. Isto tako, MSŠ može se pohvaliti brojnim uspjesima i osvojenim medaljama na Olimpijadama dječjih vrtića tijekom godina.

Organizacija rada Male sportske škole

Posebnost MSŠ-e je u suradnji profesora kineziologije i diplomiranih odgojiteljica. Voditeljice MSŠ u Goli su prof. kineziologije S.Š. i dipl. odgojiteljica M.S. Ovakva suradnja važna je upravo zbog posebnosti dječjeg fizičkog i psihičkog rasta i razvoja.

Satovi se održavaju dva puta tjedno u sportskoj dvorani u trajanju od 45 do 60 min., ovisno o dobi djece. Svaki sat sadrži uvodni, pripremni glavni A i B dio i završni dio sata.

Glavni ciljevi Male sportske škole

- razvoj svijesti o korisnosti svakodnevnog vježbanja za zdravlje
- priprema djece za kasniju specijalizaciju po sportovima

Planiranje i programiranje rada u Maloj sportskoj školi

- provođenje inicijalnog provjeravanja motoričkih i funkcionalnih sposobnosti
- modificirani testovi ovisno o uzrastu djece: bacanje loptice u dalj, skok u dalj iz mjesta, podizanje trupa, pretklon raznožno, poligon natraške, izdržaj u zgibu i trčanje
- priprema po disciplinama za Olimpijadu dječjih vrtića – trčanje, štafetno trčanje, skok u dalj iz mjesta, bacanje loptice u dalj
- finalno provjeravanje

Utjecaj redovitog vježbanja na psihosocijalni i emocionalni razvoj djeteta:

- motorički razvoj djeteta je u korelaciji s intelektualnim razvojem (razvoj zapažanja, percipiranja, mišljenja, pamćenja)
- obogaćivanje emocionalnog života djeteta (razvoj samopouzdanja, radost, oduševljenje, optimizam i dr.)
- potiskivanje društveno neprihvatljivog ponašanja

Budući da rad s djecom predškolskog uzrasta iziskuje posebnu pažnju, upravo je važna kombinacija kineziolog – odgojitelj. Odgojiteljice su od neprocjenjive važnosti za psihološki i emocionalni razvoj djeteta. Kineziolozi u svakoj fazi odrastanja djece svojom stručnošću mogu pravilno primijeniti različite kineziološke aktivnosti. Primjena redovite i programirane tjelesne aktivnosti važna je za cjelokupni rast i razvoj djece te sprječavanje ozljeđivanja u sportu i u svakodnevnom životu.

Program Male sportske škole nije usmjeren stvaranju vrhunskih sportaša, već poticanju optimalnog razvoja motoričkih potencijala djece. Motorički sadržaji izabrani su u skladu s mogućnostima djece te dobi. Riječ je o integrativnom pristupu tako da sportski trening bude nadogradnja svakodnevnih aktivnosti djece, slijedom holističkog pristupa uz uvažavanje razvojnih, dobnih i osobnih različitosti. Sport djeluje na zdravstvenu i morfološko-funkcionalnu osobnost djeteta, a zatim i na voljno-moralnu te intelektualno-radnu i estetsku komponentu. Osnovna svrha ovog programa je potaknuti kod djece od najranije dobi svijest o važnosti tjelesnog vježbanja, probuditi interes za zdrav i aktivan život kroz sport.

3.3.3. PROGRAM KATOLIČKOG VJERSKOG ODGOJA

Godine 2008. Dječji vrtić Vrapčić imenuje se vježbaonicom Katoličkog bogoslovnog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu u cjelini za Program katoličkog vjerskog odgoja djece predškolske dobi.

Namjena Programa

Dječji vrtić Vrapčić Program će provoditi u sklopu svog Godišnjeg plana i programa rada u koji su integrirani elementi vjerskog odgoja djece rane i predškolske dobi te pratiti njegovu provedbu na svim razinama.

Ciljevi Programa

Cilj je Programa senzibilizirati dijete za njegovu duhovnu dimenziju kao potrebu koja ga čini osjetljivim za otkrivanje, primanje i oblikovanje njegova života u odnosu prema sebi, drugomu, zajednici i prirodi te na poseban način prema Bogu.

U skladu s ciljevima cjelovitog ranog i predškolskog odgoja namjerava se njegovati i razvijati religioznu dimenziju djeteta, ospozobljavajući ga, primjерено njegovoј dobi, za otkrivanje, prihvaćanje i življenje autentičnih vrednota Evanđelja.

Zadaće Programa:

- pomagati djetetu da raste u povjerenju u samoga sebe razvijajući tako svoju osobnost
- zadovoljiti djetetovu potrebu za pripadanjem i ljubavlju te na temelju tog iskustva upućivati ga na odnos, susret i autentično približavanje Bogu
  - odgajati dijete za odgovorno ponašanje u svijetu koji ga okružuje
  - pobuđivati dječe čuđenje i divljenje te iskrenu i duboku radost prema Bogu Stvoritelju metodom stvaralačkog pripovijedanja i izražajnog čitanja biblijskih i književno-umjetničkih tekstova za predškolsku dob, komunikacijom sa simbolima i molitvenim izražavanjem, prateći ciklus liturgijske godine
    - razvijati osjećaj povjerenja, zahvalnosti, darivanja, suosjećanja i suradnje s bližnjima
    - osigurati djetetu kvalitetu življenja razvijajući temeljne i bitne odrednice čovjekova bitka: ljepotu, istinu i dobrotu
    - pomagati djetetu u uspostavljanju autentičnih odnosa s drugima, osobito različitim, koji imaju drugačije religiozne navike i ponašanja u predškolskoj ustanovi i u životu uopće
    - omogućiti djetetu da igrom doživljava i upoznaje temeljne poruke Evanđelja
    - uvoditi dijete u prijateljsku komunikaciju s Bogom putem osobnog molitvenog izražavanja
      - omogućiti djetetu da se susretne s dobrim primjerima odnosno pozitivnim uzorima u životu svoje uže i šire okoline, koji ostvaruju ljudske i kršćanske vrednote, s ciljem integracije i ispravnog poistovjećivanja

Obilježja Programa

Ovaj Program slijedi koncept katoličkoga vjerskog odgoja koji se provodi u svijetu. Uporišna mu je točka dokument Katoličke crkve Opći direktorij za katehezu. U njemu se obrazlažu temeljne misli vezane za predškolski vjerski odgoj.

Sadržaji katoličkog vjerskog odgoja dobro se integriraju u cjelokupni odgoj djeteta u izvanobiteljskoj predškolskoj ustanovi i doprinose njegovu kvalitetnom cjelovitom rastu i napretku. Isto tako, vjerujemo da koncept vjerskog odgoja pomaže djetetu da se na ispravan način priprema i za autentičan odnos s drugima, odnosno s onima koji imaju neke drugačije tradicije, navike i svjetonazor. Na taj način dijete se pravodobno priprema za život u različitostima koje se ne mogu zaobići, a koje su, uostalom, i obogaćenje za sve one koji ih ispravno shvate.

Vjerski odgoj ne događa se samo kroz informacije ili "učenje o Bogu", već kroz splet niza životnih događanja i okolnosti koje dijete proživljava. U cjelokupnom odgojno-obrazovnom radu valja imati pred očima da je religioznost konstitutivna ljudskome biću te da bitno određuje njegov život, stvara nove i kvalitetnije međuljudske odnose sa sobom, s drugima, sa svime što postoji, posebice s Bogom, upućujući čovjeka na puninu života koju je Krist donio.

Način ostvarivanja Programa

Ovaj Program integrira se u redovite programe Vrtića i to kao mogući:

- cjelodnevni desetosatni/devetosatni program
- poludnevni petosatni program
- kraći program 2 puta tjedno

Kraći program može se ostvarivati i izvan redovitih programa Vrtića.

Odgojne skupine čine djeca vrtičke i jasličke dobi čiji su roditelji iskazali interes i potpisali potrebne suglasnosti, na području svih objekata u sastavu Dječjeg vrtića Vrapčić.

Vjerski odgoj će se ostvarivati u različitim vrstama interakcija djeteta u neposrednoj okolini, a to su različite životno-praktične i radne aktivnosti, raznovrsne igre, druženja i društveno-zabavni, umjetnički sadržaji, djetetovo izražavanje i stvaranje, istraživačko-spozajne i specifične aktivnosti s kretanjem. Sve te aktivnosti određuje igra kao način na koji se dijete susreće s vjerskim sadržajem. Svaka će aktivnost kretati od djetetovog iskustva i doživljaja preko djetetova stvaralačkog izražavanja do dječje spoznaje.

Vremenik aktivnosti

Program će se provoditi kontinuirano i prigodno tijekom cijele pedagoške godine.

Nositelji Programa

Program katoličkog vjerskog odgoja djece rane i predškolske dobi provode osposobljene i stručno kompetentne odgojiteljice. Edukaciju su stekle na teološko-katehetskom doškolovanju na Katoličkom bogoslovnom fakultetu što potvrđuju Mandatom dijecezanskog biskupa.

Za rad u odgojno-obrazovnoj skupini redovitog programa potrebno je osigurati dva djelatnika-odgojitelja predškolske djece sa završenim teološko-katehetskim doškolovanjem.

Za rad u odgojno-obrazovnoj skupini poludnevnog programa potrebno je osigurati jednog djelatnika-odgojitelja predškolske djece sa završenim teološko-katehetskim doškolovanjem.

Način vrednovanja

Vrtić će Program katoličkog vjerskog odgoja djece rane i predškolske dobi uklopliti u Godišnji plan i program rada i Kurikulum Vrtića te pratiti njegovu provedbu na svim razinama kao i sve ostale programe koje vrtić provodi. Na kraju pedagoške godine vrednovat će se uspješnost provođenja svakog oblika Programa te odrediti smjernice za daljnju provedbu programa.

Program katoličkog vjerskog odgoja djece rane i predškolske dobi i njegova provedba stručno će se nadzirati s više razina:

Nacionalni katehetski ured HBK – viši savjetnici

Katehetski ured Varaždinske biskupije

Ministarstvo znanosti i obrazovanja Republike Hrvatske

ravnatelj/ica Vrtića uz neposrednu savjetodavnu pomoć stručnih suradnika

Program katoličkog vjerskog odgoja kao integriranog u redoviti program u pedagoškoj godini 2020./2021. provode tri odgojiteljice u vjeri koje su zaposlene u Dječjem vrtiću „Ivančica“, Dječjem vrtiću „Bambi“ i Dječjem vrtiću „Potočić“.

3.3.4. PROGRAM FOLKLORNO-PLESNE IGRAONICE

Namjena Programa

Program je namijenjen djeci polaznicima redovitog programa u dobi od četiri godine do polaska u osnovnu školu, odnosno prema uočenim talentima, sposobnostima i interesu

pojedine djece mlađe dobi, a ovisno o vrsti folklornih koreografija koje su primjerene uzrastu djece.

Ciljevi Programa

Cilj folklorno-plesne igraonice je poticati djecu na korištenje pokreta, govora tijela i estetskog izražavanja kao jednog od sredstva komunikacije. Putem različitih načina izražavanja, kao što su ples, pokret tijela, gluma, mimika i scenski pokret, kod djece se zadovoljava prirodna potreba za kretanjem, utječe se na razvoj cjelokupne motorike, koordinacije pokreta, preciznosti, ravnoteže, snage i brzine. Nadalje, kroz igru, pjesmu i pokret kod djece se razvija osjećaj za ritam, preciznost te se potiče maštovitost i kreativnost. Osim svega navedenog, cilj je plesnim izričajem razvijati kod djece osjećaj pripadnosti vlastitoj kulturi i tradiciji i time doprinijeti svestranom razvoju djeteta korištenjem bogatih materijalnih i duhovnih izvora tradicijske kulture Hrvatske i folklornog nasljeđa Koprivničko-križevačke županije.

Iz toga proizlaze sljedeće zadaće:

- zanimanje i znatiželja za hrvatsku tradiciju i narodno stvaralaštvo kroz pjesmu, ples i narodne nošnje
- razvoj sposobnosti auditivno-glazbene komunikacije, osobito glazbeni sluh, slušna percepcija i reprodukcija, percepcija i instrumentalna interpretacija ritma jednostavnim instrumentima kao što su udaraljke, frulice, piskutače, čegrtaljke, zvrčke od orahovih lјuski, žlice u čaši, klepetalo od stabljike kukuruza, češalj, lonci, poklopci, ključevi na prstenu, zvečke od prirodnih materijala, kuhače, rifljače, škrebetaljke, stabljika od maslačka i raži, žirova kapica, bič, i sl. (tradicijским zvučnim igračkama, koje su djeca sama izrađivala, kao i onima koje su odrasli izrađivali za djecu od drva, kravskog roga, trske, pera, srčike, lišća, truba od kore drveta, guslice od kukuruzovine i slično)
- glasovne mogućnosti (opseg glasa i interpretacija)
- zamišljanje i stvaranje (zvukova, melodija, ritmova, pokreta i kretanja) kroz usvajanje dječjih igara s pjevanjem pjesama, brojalica i igara
- razvoj motorike, osobito u prirodnim oblicima kretanja (hodanje, trčanje) te u plesu i igrama
- razvoj samopouzdanja i osjećaja uspješnosti kroz upoznavanje i usvajanje hrvatskog folklornog nasljeđa
- razvoj socio-emocionalnog područja kroz zajedničke aktivnosti s drugom djecom uključenom u Program
- razvoj kreativnog izražavanja kroz pokret, ples i pjesmu; verbalno i neverbalno

Obilježja Programa

Ovaj obogaćeni Program omogućuje djeci razvoj cjelovite ličnosti što podrazumijeva aktivno sudjelovanje u zajednici i vođenje zdravog i kvalitetnog načina života, a kasnije kada djeca odrastu, postanu i članovi KUD-ova i ostalih udruga koje promiču i štite kulturnu baštinu i tradiciju našeg kraja. Osim toga, ovaj Program potiče razvoj kreativnosti i ljubav prema kulturnoj baštini i vrijednostima koje su ostavili naši predci i koje smo dužni čuvati kao najveće blago.

Način ostvarivanja Programa

- Vježbe za razvoj osjećaja organiziranog postavljanja i kretanja u kolu, paru, koloni
- Vježbe za razvijanje i usklađivanje pokreta pojedinaca sa skupinom
- Spontano izvođenje pokreta uz glazbu i stvaranje malih dječjih koreografija
- Upoznavanje s osnovnim zavičajnim i drugim značajnostima kulturne baštine kraja u kojem boravimo
- Slušanje i interpretacija poezije na zavičajnom jeziku i govoru
- Susret s pjesnikom čije se pjesme interpretiraju ili s drugim iz neposredne okoline
- Susreti sa sviračima narodnih instrumenata
- Susreti s izrađivačima narodnih instrumenata
- Susret s članovima KUD-a u mjestu u kojem vrtić djeluje
- Izvođenje igara s pjevanjem prema odabiru odgojitelja te narodnih igara
- Plesanje stiliziranih narodnih plesova primjenjenih dječjem uzrastu iz raznih krajeva Hrvatske
- Izvođenje kraćih dijelova programa za roditelje, goste na različitim svečanostima općinskog ili županijskog karaktera
- Igre naših starih
- Scenski prikazi narodnih igara i običaja specifičnih za Podravinu i Prigorje
- Istraživanje narodnih običaja i igara, plesova
- Prikupljanje, arhiviranje i dokumentiranje prikupljenog istraživanja u sklopu projekta očuvanja kulturne materijalne i nematerijalne kulturne baštine (Ivanečki vez, Bregofksa pita, Virofska mazanica i dr.)
- Istraživanje nematerijalnih kulturnih baština
- Drnjanski vez, Peteranjski šlingeraj
- Istraživanje i dokumentiranje zavičajnog govora, kroz zapise, snimke
- Mali rječnik zavičajnih riječi i običaja

- Njegovanje ručnog rada različitih vrsta vezanih uz očuvanje kulturne tradicije
- Zajednički projekti vezani uz tradiciju i baštinu s općinama osnivačima
- Prekogranični projekti

Vremenik aktivnosti

Kraći program folklorno-plesne igraonice provodit će se u okviru redovitog programa tijekom cijele pedagoške godine u područnim objektima „Zvončica“ Gola, „Iskrica“ Đelekovec i „Ivančica“ Koprivnički Ivanec.

Nositelji Programa

Nositelji Programa su odgojiteljice Dječjeg vrtića Vrapčić odgovarajuće stručne spreme i dodatnih edukacija.

Način vrednovanja

Proces ostvarivanja Programa bit će posebno bilježen propisanom pedagoškom dokumentacijom, te foto i videozapисima, a za svaku pedagošku godinu izrađivat će se izvješće o realizaciji Programa u sklopu Godišnjeg izvješća Vrtića. Kraći program folklorno-plesne igraonice sastavni je dio rada Vrtića te će kao takav biti vrednovan od strane svih sudionika u procesu: roditelja, voditelja, tima za kvalitetu, Upravnog vijeća, društvene sredine. U tom smislu primjenjivat će se prema potrebi anketni upitnici, individualni razgovori, procjene tima za kvalitetu. Praćenje rada provodit će i stručni suradnici i ravnatelj Vrtića.

3.3.5. INTEGRIRANI LIKOVNI PROGRAM

Namjena Programa

Integrirani likovni program namijenjen je djeci u dobi od tri godine pa do polaska u osnovnu školu, a provodit će se u Dječjem vrtiću Vrapčić, s pojačanim radom u područnim objektima gdje se odgojiteljice intenzivnije bave likovnim izričajem ili imaju usku suradnju s galerijama i udrugama slikara i kipara, kao i mogućnosti ostvarenja ateljea u prirodi (Čambina, Ješkovo, Šoderica, Zovje i dr.), odnosno rada s djecom u ustanovi i izvan nje.

Ciljevi Programa

Cilj Programa je razvijati ljubav prema kulturno-umjetničkoj baštini kroz neposredan doživljaj, slobodnu komunikaciju i interpretaciju doživljaja.

ZADAĆE PREMA SPECIFIČNOSTI PROGRAMA:

- upoznavanje s likovnim materijalima (olovkama, bojama, kistovima, vrstama papira prema namjeni, glinom, kamenom, platnom i staklom)
- upoznavanje s likovnim tehnikama (crtanje, slikanje, oblikovanje)
- bogatstvo vizualnog doživljaja kako bi se potaklo razvijanje zapažanja detalja, aktiviranje sjećanja i kreativnosti
- razvoj kulture ponašanja i boravka u galeriji, muzeju, umjetničkom paviljonu, ateljeu, povijesnim građevinama i drugim kulturnim institucijama

Obilježja Programa

Likovnost potiče razvoj djetetovog govora, radnih sposobnosti, tjelesni, socijalni i kognitivni razvoj te kreativnost.

Način ostvarivanja Programa

Posebna se pažnja posvećuje djeci koja pokazuju veći interes i iskazuju potencijale za likovnost. S njima se radi individualno ili u manjim skupinama, ovisno o temi i iskazanom interesu djeteta ili poticaju na temu koju inicira odgojiteljica voditeljica, npr. slikanje uz klasičnu i filmsku glazbu i dr., kao i prema aktualnim natječajima u koje se ustanova uključuje.

Oblici likovnog rada s djecom:

1. Crtanje
2. Slikanje
3. Oblikovanje– modeliranje
4. Intervencije u prirodi i recikliranje
5. Fotografija kao oblik stvaralaštva
6. Grafičke tehnike

Vremenik aktivnosti

Program se provodi svakodnevno za svu djecu upisanu u skupinu prateći interes djece i njihove sposobnosti.

Nositelji Programa

Program ostvaruju dvije odgojiteljice koje imaju potrebnu stručnu spremu za rad s djecom rane i predškolske dobi i redovito se stručno usavršavaju na tom području. Uloga odgojitelja – voditelja Programa zahtijeva kontinuirani angažman u nabavi materijala i organiziranju posjeta kako bi dijete imalo što više neposrednih doživljaja.

Način vrednovanja

Odgojitelji izrađuju razvojne mape za svako dijete u kojima se bilježe napredovanja djece. Vrednovanje Programa vrši se anketama koje ispunjavaju roditelji i odgojitelji te u Godišnjem izvješću o radu Dječjeg vrtića Vrapčić.

4. PROJEKTI

Rad na projektu jedan je od oblika integriranog kurikuluma. Tijek rada na projektu nije moguće unaprijed planirati, nije ga moguće ranije strukturirati, nije unaprijed određena duljina njegova trajanja niti se zna u kojem će se smjeru razvijati. Osnovni je kriterij odabira smjera razvoja projekata interes djece. Tema projekta također proizlazi iz dječjih razgovora, interakcije, simboličke igre, interesa. Jedino što je unaprijed poznato je da će projekt sadržavati istraživanje, izražavanje, rasprave i to kroz uporabu različitih simboličkih jezika. S obzirom na to da je interes djece nemoguće planirati unaprijed (za razdoblje cijele pedagoške godine) ovdje su ukratko opisani postupci kojima je svaka odgojno-obrazovna skupina odredila temu projekta, odnosno predmet istraživanja.

Sukladno interesima djece odgojitelji će tijekom pedagoške godine planirati materijale kojima će poticati djecu na daljnja istraživanja i prema potrebi organizirati refleksije.

Tablica 1: Projekti u pedagoškoj godini 2020./2021.

PODRUČNI OBJEKT	SKUPINA	NAZIV PROJEKTA	PLAN ZA PRVU FAZU PROJEKTA
“POTOČNICA” SIGETEC	PČELICE	Istražujemo svim osjetilima	Formiranje jesenskog istraživačkog centra sa senzornim kutijama napunjениm jesenskim plodovima, s ciljem istraživanja, manipuliranja, uspoređivanja plodova. Planirana je predstava Šarenog svijeta, “Jesen za 5 uz Šareni svijet“. jesenska svečanost uz pečenje kestena. Šetnja selom, promatranje promjena u prirodi, sakupljanje lišća. Posjet bake Marijane K. s kojom ćemo izrađivati lutkice od jesenskih plodova. Posjet pekara, izrada tjesteta i pekarskih proizvoda. Planiramo organizirati

			kreativnu radionicu za roditelje na kojoj ćemo izrađivati senzomotorne igre za djecu.
	MIŠIĆI	Svemir	<p>Prvobitni plan je osmisliti <i>Svemirski kutak</i> u sobi dnevnog boravka. Tu bi se razvijalo naše znanje o Svemiru. Postepeno bismo upoznavali svaki planet te ih tako i izrađivali. Izradili bismo i opremu astronauta tako da djeca mogu „putovati“ u Svemir. Materijale koje bismo pronašli na pojedinim planetima istraživali bismo kao mali znanstvenici.</p> <p>Cilj projekta je upoznavanje s novim riječima i pojmovima, omogućiti raznovrsne, kreativne oblike izražavanja bojom, papirom, plastelinom, neoblikovanim materijalom, poticati i razvijati dječju maštu i kreativnost, poticati razvoj fine motorike, poticati razvoj taktilne percepcije, poticati razvoj vizualne percepcije i emocionalno osvijestiti djecu na važnost očuvanja naše planete, Zemlje.</p> <p>Kroz spomenute zadatke djeca bi crtala, bojala, provodili pokuse, izrađivali raketu u kojoj mogu putovati, izrađivali makete raket, istraživali razne materijale koji su im dostupni, osmišljavali odjelo kojim će oni moći putovati negdje u Svemir, plesati i pjevati pjesme o Svemiru i planeti Zemlji.</p> <p>Za ovaj projekt planiran je i posjet Knjižnici i čitaonici Fran Galović uz radionicu na temu Svemir te posjet Zvjezdarnici u Zagrebu.</p>
“LASTAVICA” PETERANEC	LASTAVICE	Veseli brojevi	Nadopuniti centar matematičkih pojmljiva različitim didaktičkim materijalima, brojevnom crtom, brojevima. Proširiti na ostale centre ako djeca pokažu interes za to. Oformiti banku i bankomat prema njihovom interesu i uvrstiti u svakodnevnu igru pojam broja.
“POTOČIĆ” KOPRIVNIČKI BREGI	LAVIĆI	Domaće životinje	Donijeti slike različitih domaćih životinja u vrtić te priče o njima. Započeti razgovor o tome gdje te životinje žive, čime se hrane, koje proizvode daju čovjeku, kako se glasaju. Kroz razne igre i aktivnosti upoznati djecu s domaćim životinjama i njihovim karakteristikama.
	LEPTIRIĆI	Promet	Na roditeljskom sastanku predstaviti roditeljima projekt te ih zamoliti za suradnju tijekom njegova provođenja. Upoznati djecu s različitim prijevoznim sredstvima kroz razne igre i aktivnosti te postepeno provoditi upoznavanje s osnovnim prometnim pravilima kroz priče, razgovor i likovne aktivnosti.
“IVANČICA” KOPRIVNIČKI IVANEC	BUBAMARE	Pričam ti priču	Oformiti centar knjižnice koji je obogaćen primjerjenim slikovnicama i pojačanim opsegom sadržaja. Informirati roditelje o planiranom projektu te uputiti poziv na uključivanje u provođenje projekta aktivnim sudjelovanjem u kreiranju sadržaja.
	LEPTIRIĆI	Pauk	Prva faza bila bi formiranje centra prirode s povećalima, paucima u staklenki, fotografijama raznih pauka te ostalim materijalima. Kroz različite slikovnice, dječje enciklopedije, stolno-manipulativne igre načinjene od PNM, zanimljive priče, pjesmicu i stihove započeti ćemo ovaj zanimljivi projekt.
“ISKRICA” ĐELEKOVEC	ISKRICE	Put oko svijeta	Sobu dnevnog boravka obogatiti ćemo interaktivnom kartom svijeta i globusom kako bismo potaknuli dodatni interes djece za temu te istražile koji dijelovi svijeta su im najprivlačniji i bude im poseban interes.

			Sukladno tome, „putovat“ ćemo u zemlje prema njihovom odabiru.
“ZVONČIĆ” GOLA	ZVONČIĆ	Boravak u prirodi u svakodnevnom življenu u vrtiću	Provodenje ankete među roditeljima o radu na ovaj način, te njihova spremnost na suradnju. Odlazak u šumu, na „Ješkovo“, stari rukavac Drave. Refleksija provedenih aktivnosti, te eventualno proširivanje, dodavanje poticaja u prirodi.
“ZVONČICA” GOLA	ZVONČICA	Igom i pokretom učimo	-aktivnosti za stjecanje iskustva kretanjem (prirodni oblici kretanja, pokret i ples uz glazbu i udaraljke, spuštanje niz tobogan, ljudjanje na njihalkama, igre loptom, igre kretanja) - aktivnosti za stjecanje iskustva dodirom (igra taktilnim lopticama o otiskivanje dlanova, prstiju i stopala temperom, igranje tijestom, kinetičkim pijeskom, plastelinom)
MALI ZEKO	Domaće životinje		Oformiti centar aktivnosti „Farma“, obogatiti ga izrađenim poticajima od PNM-a (farma) te rastresitim i drugim materijalima (kukuruz, sijeno, slama)
VESELE RODE	Drvo		Posjet Šumariji Repaš
“BAMBI” ŽDALA	BAMBI	Voda – da!	<p>Istraživanje užeg interesnog područja za ponuđenu temu, kako bi se na temelju istih mogli planirati ciljevi, zadaće i poticaji.</p> <p>Okvirni plan:</p> <p>Izrada sustava simbola za poticanje štednje energije:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ prijedloge načina uštede energije djeca mogu napisati i ili nacrtati. ➤ zajedno s djecom osmišljavati aktivnosti vezane uz mogućnost provjere trošenja energije i predlaganja načina štednje energije u pojedinim situacijama ➤ crteže s porukama o načinima uštede energije izložiti na odgovarajuća mjesta kako bi djeci bila podsjetnik za odgovorno ponašanje u svakodnevnim situacijama korištenja vode u kupaonici, rasvjete, računala, CD playera, u sobama ➤ osmišljavanje logotipa i slogana za našu malu Eko patrolu ➤ odgojno-obrazovne aktivnosti vezane uz upoznavanje obnovljivih i neobnovljivih izvora energije <p>Poticaje ponuditi osluškujući interes djece te na taj način kroz poticajno okruženje osmišljavati i razvijati daljnji tijek aktivnosti na prijedlog i uz suradnji s djecom, roditeljima i stručnim timom.</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Oformiti Energetski kutić kroz koji diseminiramo rad vezan upravo uz tijek projekta o energetskoj učinkovitosti

5. RODITELJI KAO NOSITELJI ODGOJNO-OBRAZOVNOG RADA

U realizaciji odgojno-obrazovnog rada odgojitelj, roditelji i djeca su istinski subjekti i ravnopravni partneri. Ove pedagoške godine želja nam je postići komplementarnu programsku suradnju koju karakterizira rad roditelja s djecom na nekim sadržajima za koje roditelj ima veće kompetencije nego sam odgojitelj. Takvo uključivanje roditelja u programsko sudjelovanje nema bogate tradicije u odgojno-obrazovnoj praksi predškolskih ustanova.

Sve odgojiteljice pokazuju puno inicijativnosti i želje za učinkovitom i kontinuiranom suradnjom s roditeljima. Jasna im je potreba jedinstvenog odgojnog djelovanja obitelji i predškolske ustanove i važnost uzajamnog povjerenja i pomoći. Studije koje su proučavale učinke aktivnog uključivanja roditelja u odgoj i obrazovanje vlastite djece dokazuju obostranu korist jer je takvo uključivanje pomoć ustanovi u razumijevanju svih aspekata djeteta, ali je vrijedno i za roditelja koji tako vidi kako dijete funkcioniра u institucionalnom okruženju.

Detaljan plan i program boravka roditelja u svim odgojno-obrazovnim skupinama s opisom planiranih razvojnih zadaća za dijete, planiranih aktivnosti koje će roditelji pripremiti sastavni je dio Godišnjeg plana i programa rada Dječjeg vrtića Vrapčić za pedagošku godinu 2020./2021.

6. OBOGAĆIVANJE ODGOJNO-OBRAZOVNOG RADA

6.1. OBILJEŽAVANJE VAŽNIH DATUMA

Tablica 2: Obilježavanje važnih datuma u svim odgojno-obrazovnim skupinama u pedagoškoj godini 2020./2021.

R. BR.	NAZIV	RAZVOJNE ZADAĆE (za dijete)	AKTIVNOSTI	NAČIN VREDNOVANJA
1.	10.9. Hrvatski olimpijski dan	-razvoj koordinacije i ravnoteže pri pokretima i kretanju (hodanje, trčanje) -razvoj psihomotoričkih sposobnosti u složenim vještinama (igra nogometna, vožnja bicikla)	- jutarnja tjelovježba -vožnja bicikloma -šetnja -posjet, vježbanje i predstavljanje sportova	-izjave i reakcije djece -reakcije roditelja
2.	23.9. Prvi dan jeseni	-razvoj iskustva istraživanjem odnosa i veza među pojавama (promjene u prirodi) -razvoj vizualne percepcije, percepcije mirisa i okusa -razvoj sposobnosti doživljavanja i razumijevanja literarnih djela -razvoj sposobnosti doživljavanja i izražavanja glazbe	-izrada jesenske dekoracije -razgovor o karakteristikama jeseni, čitanje prigodnih slikovnica, pjevanje prigodnih pjesmica i izvođenje dramatizacija - sakupljanje jesenskih plodova, proučavanje i vaganje	-izjave i reakcije djece
3.	29.9. Dan policije	- uočavanje važnosti zanimanja policajac uočavanje potrebe poznavanja prometnih pravila	posjet djelatniku PP KC-KŽ	Izjave i reakcije djece, roditelja i suradnika
4.	1.10. Međunarodni dan starijih osoba	-razvoj empatije (prepoznavanje i poštovanje osjećaja drugog, briga za druge, starije i nemoćne)	-posjeti baka i djedova skupini – čitanje priča, likovne aktivnosti, pravljenje kolačića	-izjave i reakcije djece -reakcije suradnika
5.	Dječji tjedan 5.10.-11.10.	-stvaranje bolje slike o sebi (djitetova uspješnost – sposobnosti i vještine) -razvoj odnosa s vršnjacima (zanimanje za druge, prijateljstva, međusobno prihvaćanje)	-upoznavanje djece s dječjim pravima -osvještavanje svega u čemu je dijete dobro -integriran dan – međusobno druženje jasličke i vrtičke djece	-izjave i reakcije djece
6.	2.10. Međunarodni dan nenasilja	-stjecanje iskustva o uzročno-posljedičnim vezama (pozitivna i negativna djelovanja čovjeka)	- posjet policijskih djelatnika skupini, upoznavanje s prevencijom nasilja kroz prigodne slike, edukativne videe i igru	-izjave i reakcije djece -reakcije suradnika
7.	4.10. Svjetski dan	-stjecanje iskustva i spoznaja o prirodnoj sredini (životinje, staništa, način života, obilježja, briga za	- čitanje slikovnica i enciklopedija o životinjama, pjesme, likovno izražavanje	-izjave i reakcije djece

	zaštite životinja	(potomstvo)		
8.	8.10. Dan neovisnosti	-razvoj pozitivnih stavova prema društvenoj sredini, domovini i kraju u kojem živimo	- obilježavanje Dana neovisnosti, crtanje grba i zastave RH, razgovor na temu gdje živim, moja država, županija, grad, selo	- izjave i reakcije djece - reakcije roditelja
9.	9.10. Svjetski dan učitelja	- proučavanje društvenih odnosa, upoznavanjem sa zanimanjem učitelja - razvoj osjećaja pripadanja zajednici (vrtić – škola)	- Slikovnica “Što će biti kad odrastem?” - Simbolička igra “Učiteljica” - Gost u vrtiću -učiteljica	- Reakcije djece - Reakcije suradnika - Fotodokumentiranje
10.	Dani zelja i bregofске pite	Spoznavanje običaja i tradicije vlastitog sela	Sudjelovanje u programu	Reakcije suradnika, mještana i gosti
11.	16.10. Svjetski dan hrane	- razvoj intelektualnih sposobnosti -opazanje karakteristika prirodnih pojava, biljnog i životinjskog svijeta -razvoj spoznaje o uzročno- posljedičnim vezama među prirodnim pojavama	Degustiranje i imenovanje voća i povrća, pjesme o hrani, prigodne slikovnice	Reakcije djece
12..	17.10. Dan kruha	-stjecanje iskustva i spoznaja o predmetnoj, prirodnoj i društvenoj sredini (istraživanje, isprobavanje, upoznavanje, aktivno sudjelovanje, nova iskustva)	- prikaz starih strojeva i zanata -prikaz načina dobivanja kruha	-izjave i reakcije djece -reakcije suradnika
13.	20.10. Dan jabuka	-razvoj vještina baratanja predmetima i alatima (ribež) -razvoj operativnog mišljenja -stjecanje iskustva o uzročno-posljedičnoj vezi -usvajanje pojmljiva okruglo, glatko -spoznavanje važnosti konzumiranja jabuka za zdravlje svakog čovjeka	- ribanje jabuka i pravljenje štrukli s jabukama te degustacija - pjevanje pjesmica o jabukama i likovno izražavanje na temu jabuka	-izjave i reakcije djece
14.	Svjetski dan međusobnog pomaganja	- razvoj velikodušnosti, empatije uživljavanjem u stanja i potrebe drugih - razvoj pozitivne slike o sebi i samopouzdanja (ja to mogu, vrijedan sam, dobar sam...)	- poticajni razgovor: rado pomažem,, uz izradu plakata - društvena igra “Čovječe ne ljuti se”	- Reakcije djece - Fotodokumentiranje - plakat
15.	31.10. Svjetski dan štednje	-stjecanje iskustva o uzročno-posljedičnim vezama (štедnja) -razvoj sposobnosti prilagođavanja novim promjenjivim situacijama-prilagođavanje novom iskustvu - razvoj osjetljivosti za oblikovanje na plohi	-razgovor s djecom o pojmu i dobrim stranama štednje -izrada kasica za štednju	-izjave i reakcije djece
16.	Svi sveti	- razvoj sposobnosti prepoznavanja i izražavanja emocija tuge, poštivanje i sjećanje na najmilije	crtanje krizanteme, izrada svijeća od neoblikovanog materijala	- izjave i reakcije djece - reakcije roditelja
17.	Svjetski dan izumitelja	- sposobnost rješavanja problema iznošenjem pretpostavki	- istraživačko-spoznačajna aktivnost “Kako nastaje struja”	- Reakcije djece - Reakcije

		<ul style="list-style-type: none"> - razvoj opažajno – praktičnog spoznavanja (odnosi među predmetima) - razvoj sposobnosti rješavanja problema traženja rješenja metodom pokušaja I pogrešaka 	<ul style="list-style-type: none"> - Crtanje struje 	<ul style="list-style-type: none"> - suradnika - Fotodokumentiranje
18.	13.11. Dan ljubaznosti	<ul style="list-style-type: none"> -razvoj dječje kompetencije (načini na koje dijete djeluje i poželjno se ponaša u odnosu prema sebi i drugima) 	<ul style="list-style-type: none"> -razgovor o ljubaznim riječima i ljubaznom ponašanju -davanje komplimenata priateljima -čitanje prigodnih slikovnica, izvedba dramatizacija 	<ul style="list-style-type: none"> -izjave i reakcije djece
19.	15.11. Međunarodni dan tolerancije	<ul style="list-style-type: none"> - razvoj tolerancije prihvaćanjem različitosti 	<ul style="list-style-type: none"> - poticajni razgovor o sličnostima i razlikama - - slikovnice “ Volim i poštujem druge” i “Super je biti različit” 	<ul style="list-style-type: none"> - Reakcije djece - Fotodokumentiranje
20.	20.11. Međunarodni dan dječjih prava	<ul style="list-style-type: none"> -razvoj tolerancije (uočavanje i poštovanje različitosti drugih, poštovanje vlastitih i tuđih prava, želja i potreba) 	<ul style="list-style-type: none"> - izrada zajedničkog likovnog rada na temu dječjih prava, uređenje oglasne ploče 	<ul style="list-style-type: none"> -izjave i reakcije djece i roditelja
21.	6.12. Sveti Nikola	<ul style="list-style-type: none"> -razvoj pozitivnih stavova i odnosa prema okolini (blagdan, tradicija, kultura) -razvoj sposobnosti doživljavanja literarnih djela -razvoj likovnog senzibiliteta -razvoj sposobnosti doživljavanja i izražavanja glazbe 	<ul style="list-style-type: none"> -čitanje priča o svetom Nikoli, prigodne pjesme, igrokazi, likovno izražavanje 	<ul style="list-style-type: none"> -izjave i reakcije djece
22.	21.12. Prvi dan zime	<ul style="list-style-type: none"> -stjecanje iskustva istraživanjem odnosa i veza među pojavama (promjene u prirodi, snijeg) -razvoj pozitivnih stavova i odnosa prema okolini (blagdani, tradicija, kultura) 	<ul style="list-style-type: none"> -razgovor o karakteristikama zime -likovne aktivnosti, izrada čestitki, dekoracija i ukrasa za bor, kićenje bora, pjevanje božićnih pjesmica 	<ul style="list-style-type: none"> -izjave i reakcije djece i roditelja
23.	Badnjak, Božić, Sveta obitelj	<ul style="list-style-type: none"> -razvoj pozitivnih emocionalnih stanja osjećaja povjerenja, ljubavi, ugodnog i opuštenog ozračja 	crtanje Sv. obitelji, podizanje blagdanskog ozračja, izrada božićnog nakita....	<ul style="list-style-type: none"> - izjave i reakcije djece - reakcije roditelja
24.	6.1. Sveta tri kralja	Utvrđivanje i proširivanje znanja o Sveta tri kralja	Dramatizacija (igrokaz), izrada lutaka	Reakcije djece
25.	10.1. Svjetski dan smijeha	<ul style="list-style-type: none"> -razvoj pozitivnih emocionalnih stanja (pripadanje, sigurnost, osjećaj povjerenja, ljubavi; ugodno i opušteno ozračje) 	<ul style="list-style-type: none"> -zajedničke igre, pjesme, dramatizacije, ples 	<ul style="list-style-type: none"> -izjave i reakcije djece
26.	21.1. Međunarodni dan zagrljaja	<ul style="list-style-type: none"> -razvoj pozitivnih emocionalnih stanja (pripadanje, sigurnost, osjećaj povjerenja, ljubavi; ugodno i opušteno ozračje) 	<ul style="list-style-type: none"> -igre, priče, pjesme, ples 	<ul style="list-style-type: none"> -izjave i reakcije djece
27.	Svjetski dan	<ul style="list-style-type: none"> - Upoznavanje zanimanja “Liječnik” 	<ul style="list-style-type: none"> - Gost u vrtiću: doktorica 	<ul style="list-style-type: none"> - Reakcije djece

	bolesnika	<ul style="list-style-type: none"> - Razvoj sposobnosti uživljavanja I suošjećanja u stanja drugih 	<ul style="list-style-type: none"> - Simbolička igra "Liječnik" - Oformljivanje centra "Bolnica" - Antropometrijska mjerena - Igra "Dodirni, dodirni" (dijelovi tijela) 	<ul style="list-style-type: none"> - Reakcije suradnika - Fotodokumentiranje
28.	14.2. Valentinovo	<ul style="list-style-type: none"> -razvoj odnosa s vršnjacima (zanimanje za druge, prijateljstva, međusobno prihvaćanje) <ul style="list-style-type: none"> -razvoj likovnog senzibiliteta -razvoj kooperativnosti u skupnom radu I igri-planiranje, dogovaranje -razvoj sposobnosti doživljavanja I izražavanja glazbe -razvoj psihomotoričkih sposobnosti- ples srcima 	<ul style="list-style-type: none"> -likovne aktivnosti, izrada čestitki za simpatiju i/ili prijatelja, prigodne pjesme i priče 	<ul style="list-style-type: none"> -izjave i reakcije djece i roditelja
29.	21.2. Međunarodni dan materinjeg jezika	<ul style="list-style-type: none"> -razvoj pozitivnih stavova prema društvenoj okolini (tradicija, kultura, baština, jezik) 	<ul style="list-style-type: none"> -posjet pjesnika skupini, recitiranje, igre 	<ul style="list-style-type: none"> -izjave i reakcije djece -reakcije suradnika
30.	Maškare	<ul style="list-style-type: none"> -razvoj pozitivnih stavova prema društvenoj okolini (tradicija, običaji) -razvoj pokretljivosti I tjelesnog držanja u svim osnovnim oblicima kretanja (fašnička povorka) -spoznaja i uočavanje veza između maske I stvarnosti (maskiranje) -socijalni razvoj (socijalne interakcije, socijalne vještine) 	<ul style="list-style-type: none"> -likovne aktivnosti, ples, pjesme, igrokaz, maskiranje, šetnja u kostimima po selu, druženje s učenicima uz prigodan program 	<ul style="list-style-type: none"> -izjave i reakcije djece -reakcije roditelja -reakcije suradnika
31.	19.3. Josipovo (Dan očeva)	<ul style="list-style-type: none"> -razvoj pozitivnih emocionalnih stanja (pripadanje, sigurnost, osjećaj povjerenja, ljubavi; ugodno i opušteno ozračje) 	<ul style="list-style-type: none"> -druženje s očevima, izrada poklona za očeve, prigodne pjesme i recitacije 	<ul style="list-style-type: none"> -izjave i reakcije djece -reakcije roditelja
32.	20.3. Svjetski dan pripovijedanja, Svjetski dan kazališta za djecu i mlade	<ul style="list-style-type: none"> -razvoj govornih vještina (smisleno i jasno verbalno pričanje, opisivanje, prepričavanje..) -razvoj sposobnosti doživljavanja i razumijevanja literarnih i scenskih djela 	<ul style="list-style-type: none"> -edukativne slikovnice, razgovori, likovna izražavanja, dramatizacije –posjeti roditelja i čitanje priča -posjet Domoljubu i gledanje kazališne predstave 	<ul style="list-style-type: none"> -izjave i reakcije djece -reakcije roditelja -reakcije suradnika
33.	20.3. Svjetski dan oralnog zdravlja	<ul style="list-style-type: none"> -razvoj pozitivnih stavova i odnosa prema sebi (briga o oralnom zdravlju) -razvoj sposobnosti uočavanja odnosa i veza među ljudima (zanimanja) 	<ul style="list-style-type: none"> -posjet stomatološkoj ordinaciji -upoznavanje sa zanimanjem stomatologa 	<ul style="list-style-type: none"> -izjave i reakcije djece -reakcije suradnika
34.	21.3. Prvi dan	<ul style="list-style-type: none"> -razvoj pozitivnih stavova prema prirodnjoj okolini -razvoj likovnog senzibiliteta za različita likovna 	<ul style="list-style-type: none"> - šetnja prirodom, pjesme, video materijali, likovne aktivnosti, zajednička izrada 	<ul style="list-style-type: none"> -izjave i reakcije djece

	proljeća i Svjetski dan šuma	sredstva i materijale	proljetne dekoracije, slikovnice o proljeću i promjenama u prirodi	
35.	22.3. Svjetski dan voda	-razvoj pozitivnih stavova prema prirodnoj okolini (važnost očuvanja vode) -stjecanje iskustva o uzročno-posljedičnim vezama (eksperimenti s vodom)	-razgovori o svojstvima i važnosti vode, eksperimenti s vodom, pjesme, enciklopedije o vodi	- izjave i reakcije djece
36.	12.4. Međunarodni dan dječje knjige	-razvoj pozitivnih stavova i odnosa prema okolini (odnos prema slikovnicama, knjigama) -razvoj pozitivnih emocionalnih stanja (pripadanje, sigurnost, osjećaj povjerenja, ljubavi;ugodno i opušteno ozračje)	-boravak roditelja u skupini - čitanje slikovnica	-izjave i reakcije djece -reakcije roditelja
37.	Dan zdravlja	-razvoj pojma o sebi, upoznajem svoje tijelo, spol, kako voditi brigu o svom zdravlju	imitativna igra kod liječnika, diskusija, razgovor, izrada skeleta od neoblikovanog materijala	- izjave i reakcije djece - reakcije roditelja
38.	Uskrs	-razvoj pozitivnih stavova prema društvenoj okolini (blagdan, tradicija, običaji)	-izrada dekoracija, likovno izražavanje, slikovnice, igrokazi, pjesme -odlazak u čestitare po selu	-izjave i reakcije djece -reakcije roditelja -reakcije suradnika
39.	22.4. Dan planeta Zemlje	- razvoj pozitivnih stavova prema prirodnoj okolini (odnos prema prirodi, važnost očuvanja planete Zemlje)	- čitanje edukativnih slikovnica o planetu Zemlji, pjesme, aktivnosti recikliranja	-izjave i reakcije djece
40.	29.4. Međunarodni dan plesa	-razvoj sposobnosti doživljavanja i izražavanja glazbe (usklađenost pokreta i glazbe)	-posjet voditeljice plesne škole, plesanje različitih plesova, igre uz pokret	-izjave i reakcije djece -reakcije suradnika
41.	Svjetski dan vatrogasaca 4.5. blagdan sv. Florijana	-razvoj sposobnosti uočavanja odnosa i veza među ljudima (zanimanje vatrogasca) - -razvoj sposobnosti prilagođavanja novim promjenjivim situacijama (evakuacijska vježba)	- Posjet vatrogasca - posjet vatrogasnom domu - Upoznavanje zanimanja “Vatrogasac” - Upoznavanje opasnosti vatre – izrada plakata - evakuacijska vježba	- Reakcije djece - Reakcije suradnika - Fotodokumen- tiranje
42.	druga nedjelja u svibnju Majčin dan	-razvoj pozitivnih emocionalnih stanja (pripadanje, sigurnost, osjećaj povjerenja, ljubavi; ugodno i opušteno ozračje) - razvoj operativnog mišljenja- uspoređivanje uloga u obitelji	- izjave djece o majkama, izrada čestitki i poklona za majke - druženje s majkama u skupini	-izjave i reakcije djece -reakcije roditelja
43.	15.5. Međunarodni	-razvoj pojma o sebi (znanje o sebi: ime, spol, lik, obitelj, stanovanje)	-izrada obiteljskog stabla, izjave djece o obitelji, likovne aktivnosti, pjesme,	-izjave i reakcije djece -reakcije roditelja

	dan obitelji		dramatizacije	
44.	29.5. Svjetski dan sporta	- razvoj cijelokupne motorike pjevanjem i plesanjem uz pokret ruku -razvoj potrebe za kretanjem -razvoj pokretljivosti i spretnosti pri kretanju(prolazanje preko, između, ispod, kroz) -razvoj posebnih motoričkih vještina (nogomet, košarka, graničar)	-jutarnje tjelovježbe - ples uz glazbu - pokretne igre u dvorištu -igre na spravama	- fotografije
45.	5.6. Svjetski dan zaštite okoliša	-razvoj pozitivnog odnosa prema okolišu -razvoj samostalnost u održavanju higijene prostora (odlaganje smeća u to predviđeni koš)	-bacamo smeće u koš za smeće -zatvaramo slavinu -tematske slikovnice -likovna aktivnost: dlanovima oslikavamo zemaljsku kuglu -pjesma: "Kišica"	-fotografije
46.	21.6. Prvi dan ljeta	-razvoj iskustva i spoznaja o prirodnoj sredini (promjene u prirodi, karakteristike ljeta) -razvoj likovnog senzibiliteta	-izrada ljetnih dekoracija, pjesme, slikovnice i igrokazi na temu ljeta, igre vodom	-izjave i reakcije djece
47.	21.6. Svjetski dan glazbe	-razvoj sposobnosti doživljavanja i izražavanja glazbe (uskladenost pokreta i glazbe, pjevanje spontano i prema modelu) -razvoj pozornosti -razvoj likovnog senzibiliteta	-posjet glazbenika skupini, predstavljanje glazbenog instrumenta -izrada šuškalica od prirodnih materijala, izrada ksilofona - pjevanje i ples	-izjave i reakcije djece -reakcije suradnika
48.	25.6. Dan državnosti	-razvoj pozitivnih stavova prema društvenoj sredini , domovini i kraju u kojem živimo	- obilježavanje Dana državnosti, crtanje grba i zastave RH, razgovor na temu gdje živim, , moja država, županija, grad, selo	- izjave i reakcije djece - reakcije roditelja
49.	16.7. Dan biciklista	-razvoj psihomotoričkih sposobnosti u složenim vještinama (vožnja bicikla)	-vožnja biciklom u dvorištu vrtića, likovne aktivnosti	-izjave i reakcije djece

6.2. POSJETI IZVAN VRTIĆA

Tablica 3: Planirani posjeti izvan Vrtića u pedagoškoj godini 2020./2021.

R. BR.	ODREDIŠT E	VRIJEME REALIZACIJE	BROJ DJECE	NAZIV SKUPINE / SKUPINA	SURADNICI	RAZVOJNE ZADAĆE (ZA DIJETE)	PLANIRANI SADRŽAJ / AKTIVNOSTI	NAČIN VREDNOVANJA
1.	Poštanski ured Ždala	listopad	11	Bambi	Djelatnica pošte u Ždalu	-razvoj spoznaje o razmjeni pisma	-razgledavanje i upoznavanje poštanskog ureda	-izjave i reakcije djece
2.	Obitelj djevojčice Marije H.	ožujak	11	Bambi	otac djevojčice Marije H.	-razvoj spoznaje o životinjama	- razgledavanje imanja -posjet životinjama (konji)	-izjave i reakcije djece, reakcije sudionika
3.	Trgovina Lonia	lipanj	11	Bambi	Djelatnici trgovine	- razvoj sposobnosti uočavanja odnosa među ljudima	-upoznavanje djece sa zanimanjem prodavač	-izjave i reakcije djece
4.	Trgovina (Koprivnički Ivanec)	rujan	15	Bubamare	Zaposlenici trgovine	-upoznavanje sa zanimanjem prodavača -upoznavanje sa bontonom u trgovini - upoznavanje s načinom rada trgovine	-razgled trgovine -razgovor s prodavačicom -upoznavanje s procesom kupnje i ulogom novca	- izjave i reakcije djece
5.	Pošta (Koprivnički Ivanec)	rujan	15	Bubamare	Zaposlenici pošte	-upoznavanje zanimanja poštara -upoznavanje s opremom poštara -upoznavanje sa načinom slanja pisama	-razgled pošte -slanje pisama	- izjave i reakcije djece
6.	Crkva Svetog Ivana Krstitelja (Koprivnički Ivanec)	studen	15	Bubamare	Svećenik Nikola Bukovčan	-razvoj sposobnosti uočavanja veza i odnosa između stvarima i pojавama -proučavanje društvenih odnosa (blagdani)	-posjet mjesnom groblju -paljenje svjeća -posjet i razgledavanje crkve	- izjave i reakcije djece
7.	Bibliobus	siječanj	15	Bubamare	Zaposlenici Bibliobusa	-razvoj pažnje i koncentracije -usavršavanje aktivnog slušanja -usavršavanje bontona kod rukovanja slikovnicama	-razgledavanje Bibliobusa -interpretacija slikovnice u suradnji s knjižničarkom	-likovni izraz - izjave i reakcije djece
8.	Lovački dom, Đelekovec	siječanj	22	Iskrica	Tata Tonija G.- lovac	-razvoj zanimanja za neposredni kontakt s prirodom promatranjem,	-posjet lovačkom domu -hranjenje životinja u	- izjave i reakcije djece

						istraživanjem i doživljavanjem (životinjski svijet) -razvoj suošjećanja, empatije i velikodušnosti prema životinjskom svijetu	prirodi - upoznavanje i prepoznavanje životinjskih obilježja (tragovi, krvno, perje i sl.)	fotodokumentiranje - reakcije suradnika
9.	Stomatološka ambulanta, Đelekovec	Ožujak	22	Iskrica	stomatologinja Danijela Glavosek Kovačić	-osvješćivanje važnosti odlaska stomatologu - poticanje na odgovornost i vlastiti utjecaj na higijenu zubala	- posjet ambulantni -upoznavanje s materijalima bitnima za higijenu zubala	- izjave i reakcije djece fotodokumentiranje - reakcije suradnika
10.	DVD Đelekovec	svibanj	22	Iskrica	Tata Julije M. – vatrogasac	-osvješćivanje mogućih opasnosti od požara - usvajanje osnovnih pravila pri rukovanju vatrom i vodom	-posjet vatrogasnemu domu -upoznavanje zanimanja vatrogasac i njegove opreme	- izjave i reakcije djece fotodokumentiranje - reakcije suradnika
11.	Lonia trgovina	listopad	20	Lastavica	Djelatnici trgovine	- Upoznavanje sa zanimanjem - Stjecanje iskustva u društvenoj sredini - Razvoj pozitivnih stavova i odnosa prema okolini i društvu	- Razgledavanje prostora - Likovna aktivnost viđenog	- izjave i reakcije djece - reakcije roditelja
12.	Automehanik a Gaži	travanj	20	Lastavica	otac Danijel K.- automehaničar	- upoznavanje sa zanimanjem - osvještavanje važnosti ispravnosti vozila	- razgledavanje	- izjave i reakcije djece - reakcije roditelja
13.	OPG Posavec	Ožujak	20	Lastavica	otac Kristijan P.	- Socijalni razvoj (razvoj interakcije) - Uočavanje veza u prirodi	- razgledavanje poljoprivrednih vozila - razgovor o trenutnim radovima na polju	- izjave i reakcije djece - reakcije roditelja
14.	OPG Prvčić I.	listopad	12	Lavići	- tata dječaka Nike P.	- upoznavanje domaće životinje – svinja, prehrana, stanište	- razgledavanje OPG-a -obilazak životinja i razgovaranje o njima	- izjave i reakcije djece, roditelja i suradnika
15.	Crkva svetog Roka	listopad ili prosinac	12	Lavići	-župnik Branko Horvat	- upoznavanje prostora crkve i načinom ophođenja u crkvi	- razgledavanje crkve, jaslica	-izjave djece i suradnika
16.	Frizerski salon „Anita“	travanj	12	Lavići	Vlasnica frizerskog salona Anita Peroković	- Upoznavanje zanimanja frizer - osvještavanje potrebe redovitog održavanja kose	- posjet frizerskom salonu -promatranje rada frizera	-izjave djece i roditelja

17.	DVD Koprivnički Bregi	svibanj	12	Lavići	- Članovi DVD-a Koprivnički Bregi	- uočavati važnost zanimanja - vatrogasac	- upoznavanje sa zanimanjem – vatrogasac, vatrogasnom opremom, vatrogasnim kamionom - igre	- izjave i reakcije djece, roditelja i suradnika
18.	OPG „Sršić“ Koprivnički Bregi	listopad	12	Lavići	Obitelj Sršić	-usavršavanje znanja o domaćim životinjama i proizvodima koje one daju	- posjet OPG-u -hranjenje životinja i razgovor o njima	- izjave i reakcije djece, roditelja i suradnika
19.	Koprivnički Bregi OPG	listopad	22	Leptirići	vlasnik OPG-a	Uočavati promjene u prirodi vezane za godišnja doba	- razgledavanje voćnjaka	- izjave i reakcije djece, roditelja i suradnika
20.	Koprivnički Bregi	ožujak	22	Leptirići	Vlasnik automehaničarske radnje	Uočavati važnost zanimanja automehaničar	-razgovor i razgledavanje	-izjave i reakcije djece i suradnika
21.	Koprivnički Bregi	svibanj	22	Leptirići	DVD Koprivnički Bregi	Uočavati važnost zanimanja vatrogasac	- razgledavanje i igre	-izjave i reakcije roditelja, suradnika i djece
22.	posjeti domovima djece	Tijekom cijele godine	15+22	Pčelice i Mišići	-Obitelji djece	-razvoj pojma o sebi (obitelj, stanovanje) -razvoj pozitivnih stavova i odnosa prema okolini (obitelj, tradicija, kultura, odnos prema drugima)	- igra u djetetovom domu -razgledavanje domaćinstava	- izjave i reakcije djece - reakcije roditelja
23.	DVD Sigetec	svibanj	15+22	Pčelice i Mišići	-vatrogasci DVD-a Sigetec	-stjecanje iskustva i spoznaja o predmetnoj, prirodnoj i društvenoj sredini (aktivno sudjelovanje, upoznavanje, nova iskustva)	-posjet DVD-u, evakuacijska vježba	-izjave i reakcije djece -reakcije suradnika -foto dokumentacija
24.	Dom za starije nemoćne Petričević	listopad 2020.	22	Mišići	Obitelj Petričević	-razvoj pozitivnih stavova i odnosa prema društvenoj okolini	-razgovor sa starijima	-izjave i reakcije djece -reakcije suradnika -foto dokumentacija
25.	DVD Gola	svibanj	12+12	Zvončica + Mali zeko	DVD Gola	-stjecanje iskustva i spoznaja o društvenoj sredini - razvoj sposobnosti uočavanja odnosa i veza među ljudima	- razgledavanje vatrogasne opreme - vožnja vatrogasnim kolima -isprobavanje dijela vatrogasne opreme (kacige, brentače...)	- izjave i reakcije djece - reakcije roditelja - reakcije suradnika

26.	OPG Bogadi	lipanj	12	Zvončica	Vlasnik OPG-a	<ul style="list-style-type: none"> - razvoj pozitivnih stavova i odnosa prema okolini -stjecanje iskustva i spoznaja o društvenoj sredini - razvoj sposobnosti uočavanja odnosa i veza među ljudima -upoznavanje sa radnim strojevima i njihovom namjenom 	<ul style="list-style-type: none"> -razgledavanje strojeva, životinja, zajedničko druženje -promatranje životinja na farmi 	<ul style="list-style-type: none"> - izjave i reakcije djece - reakcije roditelja - reakcije suradnika
27.	Frizerski salon „Mija“	travanj	12	Mali Zeko	Djelatnice frizerskoga salona	<ul style="list-style-type: none"> - razvoj pozitivnih stavova i odnosa prema okolini - upoznavanje sa frizerskim priborom i njegovom namjenom 	<ul style="list-style-type: none"> -razgledavanje salona, zajedničko druženje 	<ul style="list-style-type: none"> - izjave i reakcije djece - reakcije roditelja - reakcije suradnika
28.	OPG Zlatar	svibanj	12	Mali Zeko	Obitelj Zlatar	<ul style="list-style-type: none"> -usavršavanje znanja o domaćim životnjama 	<ul style="list-style-type: none"> - posjet OPG-u - obilazak životinja, upoznavanje sa domaćim životnjama 	<ul style="list-style-type: none"> - izjave i reakcije djece - reakcije roditelja - reakcije suradnika
29.	Gola, Podravska banka	listopad	20	Vesele rode	- djelatnici (bankarica)	<ul style="list-style-type: none"> -stjecanje iskustva i spoznaja o društvenoj sredini -upoznati djecu sa štednjom novca i radom djelatnika u banci 	<ul style="list-style-type: none"> -razgledavanje banke i upoznavanje sa radom djelatnika banke 	<ul style="list-style-type: none"> - izjave i reakcije djece - reakcije roditelja - reakcije suradnika
30.	DVD Gola	svibanj	20	Vesele rode	DVD Gola	<ul style="list-style-type: none"> -razvoj spoznaje o važnosti zanimanja vatrogasca i opasnosti požara 	<ul style="list-style-type: none"> -likovna aktivnost – tempera -priča “igra šibicama“ 	<ul style="list-style-type: none"> - izjave i reakcije djece - reakcije roditelja - reakcije suradnika
31.	Etno kuća Večenaj	svibanj	20	Vesele rode	Mladen V.	<ul style="list-style-type: none"> -njegovanje kulturne baštine od najranije dobi i razvoj pozitivnih stavova prema društvenoj sredini – etno vrijednosti 	<ul style="list-style-type: none"> -razgledavanje „Etno kuće“ 	<ul style="list-style-type: none"> -izjave i reakcije djece - reakcije roditelja - reakcije suradnika
32.	Gola, Podravska banka	listopad	23+5	Zvončić	djelatnica Podravskne banke	<ul style="list-style-type: none"> - stvaranje i uočavanje veza i odnosa između pojmove -socijalni razvoj(razvoj interakcije) 	<ul style="list-style-type: none"> - razgledavanje prostora - radionica 	<ul style="list-style-type: none"> - izjave i reakcije djece
33.	Gola, Pošta	listopad	23+5	Zvončić	Djelatnica pošte	<ul style="list-style-type: none"> -razvoj interakcije -razvoj kulturnog ophođenja prema starijim osobama 	<ul style="list-style-type: none"> -razgledavanje prostora -radionica 	<ul style="list-style-type: none"> -izjave i reakcije djece
34.	Gola, Muzej Ivan Večenaj Tišlarov	veljača	23+5	Zvončić	Mladen Večenaj	<ul style="list-style-type: none"> -spoznavanje svijeta umjetnika -razvoj osjetljivosti za likovne elemente(ugljen, olovka, boja) 	<ul style="list-style-type: none"> -razgledavanje umjetničkih djela -likovne radionice 	<ul style="list-style-type: none"> - izjave i reakcije djece - reakcije roditelja

35.	Gola, Stomatološka ordinacija	ožujak	23+5	Zvončić	Stomatologinja	-osvještavanje važnosti svakodnevne brige o usnoj šupljini -socijalni razvoj (socijalne interakcije, socijalne vještine	-razgledavanje i upoznavanje sa stomatološkom ordinacijom	- izjave i reakcije djece - reakcije roditelja
-----	-------------------------------------	--------	------	---------	----------------	--	--	--

7. PODRŠKA RODITELJSTVU

Tablica 4: Plan i program planiranih predavanja i radionica za roditelje u pedagoškoj godini 2020./2021.

R. BR.	VRIJEME REALIZA- CIJE	NAZIV SKUPINE/ SKUPINA	NOSITELJI	CILJEVI I ZADATCI	TEME	NAČIN VREDNOVANJA
1.	tijekom pedagoške godine	zainteresirani roditelji jasličkih i vrtičkih skupina u područnim objektima	pedijatar	- razvoj svijesti o načinima zaraze i prijenosa bolesti - upoznavanje s najčešćim vrstama bolesti koje vladaju u vrtiću - osvijestiti važnost pravilne prehrane i boravka na zraku	Prevencija i zaštita dječjeg zdravlja	evaluacijski listić
2.	studeni / siječanj	roditelji jasličkih odgojno- obrazovnih skupina Dječjeg vrtića Vrapčić	pedagoginja	- utvrditi što je temperament i koje su njegove karakteristike - osvijestiti temperament vlastitog djeteta – ispuniti skalu temperamenta - ojačati roditelje u uvažavanju karakteristika temperamenta vlastitog djeteta	Djetetov temperament	evaluacijski listić
3.	studeni / siječanj	roditelji vrtičkih odgojno- obrazovnih skupina Dječjeg vrtića Vrapčić	pedagoginja	- utvrditi prednosti i mane korištenja interneta - osvjećivanje uloge roditelja kao modela u korištenju internetom - uvidjeti kako zaštitići djecu na internetu	Odgoj djece rane i predškolske dobi u vremenu interneta	evaluacijski listić
4.	veljača	roditelji djece školskih obveznika u područnim	pedagoginja	- upoznati roditelje sa psihofizičkim karakteristikama djece te dobi, s njihovim potrebama, mogućnostima - razvijati kod roditelja pozitivan stav prema školi koji će prenijeti na djecu	Priprema djeteta za polazak u prvi razred	evaluacijski listić

		objektima		- utvrditi koje je pripremne aktivnosti poželjno poduzeti prije polaska djeteta u školu	osnovne škole	
--	--	-----------	--	---	---------------	--

8. PROFESIONALNI RAZVOJ STRUČNIH DJELATNIKA VRTIĆA

Osiguravanje potrebnog i odgovarajućeg profesionalnog cjeloživotnog učenja i obrazovanja svih radnika utvrđeno je Planom stručnog usavršavanja koji se nalazi u Godišnjem planu i programu rada ustanove. Stručno usavršavanje radnika provodit će se u ustanovi i u vanjskim institucijama, a sudjelovanje je za sve stručne djelatnike obvezno kako bi što kvalitetnije sudjelovali u praćenju i kvalitetnoj provedbi odgojno-obrazovnog rada te sudjelovali i bili u mogućnosti provesti samoanalizu rada.

Profesionalno usavršavanje odgojitelja bit će usmjereni prema razvoju njihovih istraživačkih i refleksivnih umijeća, a rezultati usavršavanja neće služiti samo pomacima u njihovom znanju, nego i promjenama u njihovim uvjerenjima i djelovanjima.

Profesionalna usavršavanja na razini ustanove:

- usavršavanja putem internih stručnih aktiva
- usavršavanja putem organiziranih edukacija za kolektiv vrtića uključivanjem vanjskih stručnjaka
- usavršavanja putem odgojiteljskih vijeća

Odgojitelji će imati priliku za samorefleksiju i timsku refleksiju dokumentiranih situacija iz vlastitog rada u skupini s ciljem razumijevanja djeteta i praćenja njegovih interesa i timskog planiranja smjernica u dalnjem radu. Bitan segment u razvoju refleksivne prakse je dokumentacija te će osnovna zadaća biti razvoj različitih tehniki praćenja i dokumentiranja aktivnosti djece i odgojnog procesa u cilju razumijevanja djeteta. Razumijevanje dobrobiti djeteta proizlazi iz znanja i očekivanja odgojitelja te njegovih shvaćanja djeteta, odgoja i obrazovanja, a upravo ovakvim radom kroz refleksiju odgojitelji stječu mogućnost za propitivanje i mijenjanje vlastitih uvjerenja što vodi unaprjeđivanju prakse.

9. OSIGURAVANJE KVALITETE

Pod osiguravanjem kvalitete podrazumijevamo vrednovanje našeg odgojno-obrazovnog rada što je vrlo složen proces. Razlikujemo unutarnji i vanjski sustav vrednovanja. Unutarnji podrazumijeva vrednovanje od dionika koji su direktno ili indirektno uključeni u odgojno-obrazovni proces, dok vanjsko vrednovanje provode čimbenici izvan ustanove (NCVVO, instituti, udruge, nadležno Ministarstvo, domaći ili međunarodni

stručnjaci itd.). Smatramo da se kvaliteta može najbolje osigurati kombinacijom ova dva sustava.

Vrednovanje unutar ustanove vršit će ravnateljica, odgojiteljice i stručna suradnica na osnovu timskog planiranja i evaluacije procesa i rezultata, na sastancima stručnog tima, manjih radnih grupa odgojitelja u svakom objektu, na nivou ustanove (stručnih aktiva) te odgojiteljskih vijeća, uvažavajući konkretne materijale nastale u neposrednom radu s djecom (videozapisi, fotografije, mape, skale procjene, ankete).

Odgojiteljice će voditi propisanu pedagošku dokumentaciju koja je ujedno i materijal za vrednovanje. Na kraju godine, svi odgojno-obrazovni djelatnici pisat će Godišnje izvjeće o odgojno-obrazovnom radu skupine.

Svake se pedagoške godine usmjeravamo na vrednovanje rada ustanove od roditelja. Izrađen je anonimni anketni upitnik o tome kako roditelji vide razne segmente našeg rada i koliko su s njima zadovoljni. Ankete obrađuju odgojiteljice, a rezultate prezentiraju na odgojiteljskom vijeću.

Kvaliteta se u odgojno-obrazovnoj ustanovi temelji na živoj razmjeni znanja i iskustva svih sudionika odgojno-obrazovnog procesa te smo usmjereni ka tome da je trajno unaprjeđujemo.

Organizacija poticajnog prostora i materijala

Stvaranje pozitivne poticajne klime u vrtiću važan je preduvjet za bogatstvo socijalnih interakcija djece koje u njihovom cjelovitom razvoju imaju neprocjenjivu vrijednost. Organizacija prostora vrtića treba omogućavati slobodno kretanje djece i treba biti usmjerena promoviranju susreta, komunikacije i interakcija djece. Raznolika i bogata interakcija djece nije moguća u praznom, minimalno opremljenom prostoru, u zatvorenim i izoliranim prostorijama dnevnog boravka. Soba dnevnog boravka pripada djeci i zato ju treba organizirati u skladu s njihovom prirodnom. Zidovi bi trebali sadržavati njihove likovne uratke, plakate s prikazima njihovih projekata tako da ih djeca i svi oni koji dolaze u njihove prostorije uvijek mogu iznova gledati i iz njih učiti. Bogatstvo i promišljenost izbora materijala kojima djeca manipuliraju potiču djecu na otkrivanje i rješavanje problema s kojima se susreću te im takvo okruženje omogućuje da sami postavljaju hipoteze, istražuju, eksperimentiraju, konstruiraju znanja i razumijevanja. Nužna je raznovrsnost i stalna dostupnost materijala koji promoviraju neovisnost i autonomiju učenja djece. Sadržajno bogatstvo materijala nužno je jer djeci zbog različitih interesa i razvojnih sposobnosti omogućuje različite izvore. Djeci je potrebna sloboda kretanja, veći prostor uređen tako da

više sliči radionicama, ateljeima, sobama opremljenim s mnoštvom raznovrsnih materijala, alata, sprava i sredstava koja djeci pružaju mogućnosti različite prilagodljivosti, transformacija, konstruiranja, građenja, istraživanja, igre i učenja jer djeca svoja znanja ne preuzimaju pasivno od okoline, već ih aktivno izgrađuju, tj. konstruiraju. Okruženje šalje djetetu poruku o željenom, primjerenom ponašanju, o tome kako stupiti u interakciju s drugima i kako koristiti ponuđene materijale. Prikladno strukturiran prostor olakšava slobodu kretanja, kreativnu ekspresiju i učenje, a neprikladni ometa dječje aktivnosti, skraćuje dječju pažnju, povećava konflikte, nameće više pravila i odgojiteljevog vođenja. Dostupnost materijala, otvorene police, dohvataljive igračke povećavaju kod djece osjećaj vlasništva, kreativnog rješavanja problema, razmjenu materijala i dr.

Djeca i odrasli ne doživljavaju i ne vide prostor jednakog zbog razlike u perspektivi (razina pogleda, tjelesne proporcije, iskustvo...). Nužno je staviti se u dječju perspektivu. Lakoća opažanja zbog niskih pregrada omogućuje odgojitelju uvid u dječje aktivnosti kako bi mogao podržati pozitivna ponašanja i spriječiti ona koja to nisu. Prostorno okruženje vrtića treba biti ugodno i što više nalikovati obiteljskom jer djeca u njemu provode veliki dio svog djetinjstva. Obogaćivanje prostora obuhvaća i samoobogaćivanje djece. Ako se dijete ohrabri i stječe pozitivnu sliku o sebi kroz svakodnevna iskustva, ono je sklono samo napredovati, učiti i istraživati. Obogaćivanjem prostora raznim poticajima nastoji se poticati samoinicirano, samoorganizirano učenje djece, nastoji im se omogućiti da sve više upravljaju procesom vlastitog učenja i da preuzimaju odgovornost za njega.

Rad na projektima u vrtiću

Sukladno interesima djece odgojitelji će ove pedagoške godine planirati materijale kojima će poticati djecu na daljnja istraživanja i prema potrebi organizirati refleksije.

Projekti koje iniciraju odgojitelji mogući su, ali svakako se u prvi red stavljaju inicijative djece i njihove potrebe i poticaji u kojima su odgojitelji, ali i ostali čimbenici aktivni partneri u ostvarivanju ciljeva.

U radu na projektima potiče se konstruktivistički pristup učenju. U konstruktivističkom pristupu učenju posebna se pažnja poklanja sljedećim odrednicama (u planiranju i izvedbi odgojno-obrazovnog rada):

- dijete bi trebalo imati mogućnost (slobodnog) odabira teme ili problema koji će istraživati, kao i smjera kojim će njegovo istraživanje ići, u okruženju za učenje, koje mora biti konkretno i djetetu zanimljivo

- razumijevanju prethodi aktivna uključenost djeteta
- djeca skupljaju informacije, interpretiraju ih i nastoje ih povezati sa svojim ranijim iskustvom i ranijim znanjem
- učenje djeteta je subjektivno i nelinearno, ponuđene aktivnosti integriraju sva područja učenja i razvoja djeteta jer su to cjeloviti i objedinjeni procesi
- učenje je suradnička konstrukcija znanja – dijete uči u kooperaciji i kolaboraciji s vršnjakom i odraslima
- u zajedničkom radu djeca uče primjenjivati socijalne vještine i brinuti se jedni za druge (afektivna komponenta)

Dokumentiranje odgojno-obrazovnog procesa

Pedagoška dokumentacija je sredstvo istraživanja odgojno-obrazovnog procesa, učenja i napredovanja djece koja pokazuje djeci, odgojiteljima, stručnim suradnicima i roditeljima što se u dječjem vrtiću radilo i koliko je dijete tokom godine napreduvalo prema svojim sposobnostima. Praćenje djeteta je proces promatranja djeteta u igri i aktivnostima, bez direktnog uplitanja odgojitelja, s ciljem upoznavanja interesa, upoznavanja osobnosti, stilova učenja i sagledavanja stupnja razvoja djeteta. Prikupljene informacije temelj su budućeg planiranja rada, orientacijska osnova za organiziranje aktivnosti djece ili pojedinog djeteta. Važna uloga pedagoške dokumentacije je u evidentiranju postignuća odgojno-obrazovnog rada dječjeg vrtića sa svrhom istraživanja, praćenja, vrednovanja i unapređivanja vlastitog odgojno-obrazovnog procesa te njegovih postignuća. Pedagoška dokumentacija je sredstvo za stvaranje društvenog i profesionalnog konteksta, osobu čini kompetentnijom jer joj olakšava uvid u svoju praksu, u svoj proces učenja i povećava mogućnosti da o tome kroz konstruktivnu raspravu razgovara. Jedna od važnijih namjena dokumentacije je da pomogne odgojitelju da bolje razumije dijete, upozna način na koji ono razmišlja, što o nečemu zna i kako nešto razumije što konstantno vodi praksu u smjeru veće osjetljivosti na potrebe djeteta.

Pod dokumentiranjem aktivnosti u ovom kontekstu podrazumijevaju se trodimenzionalni radovi (modeli i makete), dječji crteži, kontrolne liste, videosnimke, audiosnimke, fotografije, skale uključenosti, snimljeni ili zapisani razgovori djece međusobno i djece s odgojiteljima te deskriptivno-narativne bilješke. Dokumentacija omogućuje odgojiteljima da podrže proces učenja djeteta na način da promišljaju moguće smjerove daljnog razvoja kurikuluma, poštujući smjer interesa djeteta. Dokumentacija pomaže djetetu da svoju ideju ili pretpostavku lakše komunicira drugoj djeci, a druga djeca mu pomažu da tu ideju nadograđuje, mijenja i da postupno izgrađuje nove spoznaje. Dokumentacija omogućuje

roditeljima da saznaju ne samo što su djeca radila već i kako i zašto su nešto radila, da ne vide samo produkt već i proces dječjeg rada, da vide onaj dio života djeteta koji je njima obično manje dostupan jer je izvana nevidljiv.

Učenje je kontinuirano istraživanje i kao takvo mora biti vidljivo, a jedan od načina postizanja vidljivosti je pedagoška dokumentacija u kojoj je proces učenja dokumentiran na različite načine tako da se o njemu može diskutirati, raspravljati i interpretirati.